

Debatt om atferdsterapi side 15

HVA MÅ GJØRES

Nr. 4 – 1978

Avisa til Norges Kommunistiske Studentforbund

Kr. 3,-

KINA

Pål Steigan om bruddet Kina - Albania

side 2 og 3

Reaksjonen vil ta Studenter samfunnet i Oslo

Baksida

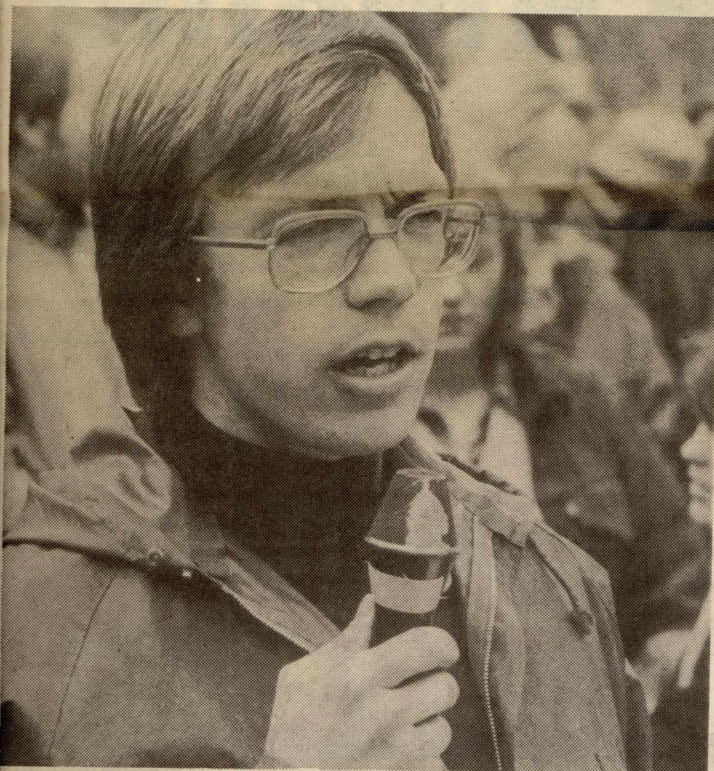

6 SIDER

Partiledelsen i Albania med ville angrep på Mao Tsetung

Mener han var leder for borgerskapet i Kina!

Ledelsen i Arbeidets Parti i Albania har i den siste tida kommet med ei rekke angrep på Kinas Kommunistiske Parti og Mao Tsetungs teori om de tre verdener. Angrepa starta på APAs 7. partikongress i 1977, og blei fulgt opp av en leder i partiorganet Zeri i Popullit i juni 1977 som karakteriserte tre verdener-teorien som ei linje for classesamarbeid. Få dager før Hva må gjøres gikk i trykken kom de albanske lederne med nye

Pål Steigan, formann i AKP(m-l).

REVISJONISTISKE ANGREP

— Kan du si noe om bakgrunnen for de utspilla ledelsen i Albania har kommet med overfor Kinas Kommunistiske Parti?

— De siste angrepa på KKP og Mao Tsetung er foreløpig høydepunkter på ei utvikling i revisjonistisk retning som har pågått ei tid. De albanske lederne har i virkeligheten satt i gang revisjonistiske angrep som stiller seg på sosialimperialismen sin side. Dette er en alvorlig situasjon, ikke minst for folket i Albania.

Vi ser med bekymring på det som skjer i Albania. Denne situasjonen gjør at vi må ta bladet fra munnen. Inntil albanerne gikk så langt som de nå har gjort, har vi behandla dette som interne forhold. Vi mente at de albanske angrepene på Kina som starta på 7. partikongressen i 1977 var skadelige, men håpa på at de albanske lederne ville endre kurs. I samband med dette skreiv vi et brev der vi kritiserte dem på en kameratslig måte. Det har vi

ikke fått noe svar på.

Samtidig som de albanske lederne neglisjerer brev fra et søsterparti, rykker de sjøl ut og kritiserer KKP for ikke å ha svart på albanske henvendelser. De stempler dette som stormannsgalskap og sier at KKP tramper på mindre partier. Når de albanske lederne samtidig unnlater å svare på kritikken fra AKP(m-l), viser det hvor lite de respekterer sine egne «prinsipper».

SOM KLIPPET UT AV PRAVDA

I det siste angrepet på Kina gjør albanerne felles sak med de moderne revisjonistene i sine angrep på Mao Tsetung. De angriper KKP helt tilbake til revolusjonen i 1949 og påstår at KKP aldri har tilegna seg Oktober-revolusjonens prinsipper. Dette er som klippet ut av Pravda. Det er ingen tvil om hvem dette objektivt støtter.

De påstår at kulturrevolusjonen kulminerte med at borgerskapet tok makta i Kina i

1971. Deres siste angrep retter seg også mot Mao Tsetung og Chou En-lai — ikke bare mot Hua Kuo-feng og den øvrige partiledelsen i Kina. Dette gjør det fullstendig umulig for ei gruppe som f.eks. KUL å opprettholde ei plattform som sier at albanerne eller «firerbanden» forsvaret Mao Tsetungs linje, siden albanerne nå utroper Mao Tsetung og Chou En-lai til ledere for borgerskapet som sikra seg makta i Kina allerede i 1971! KUL tok avstand fra Mao før han døde. De utropte seg til hans «virkelige forsvarere» etter hans død. Nå blir de nødt til å snu igjen.

De albanske lederne gjør et nummer ut av at Kina har vakla og at de albanske lederne har stått prinsippfast på marxismen-leninismen hele tida. Det er pussig å merke seg at Enver Hoxha i 1974 utroper Mao og KKP til ledere for verdensproletariatet, mens de nå hevder at det på den tida var borgerskapets diktatur i Kina.

Men siden det albanske partiet og lederne der aldri vakler, finner de vel en måte å forene disse standpunktene på også!

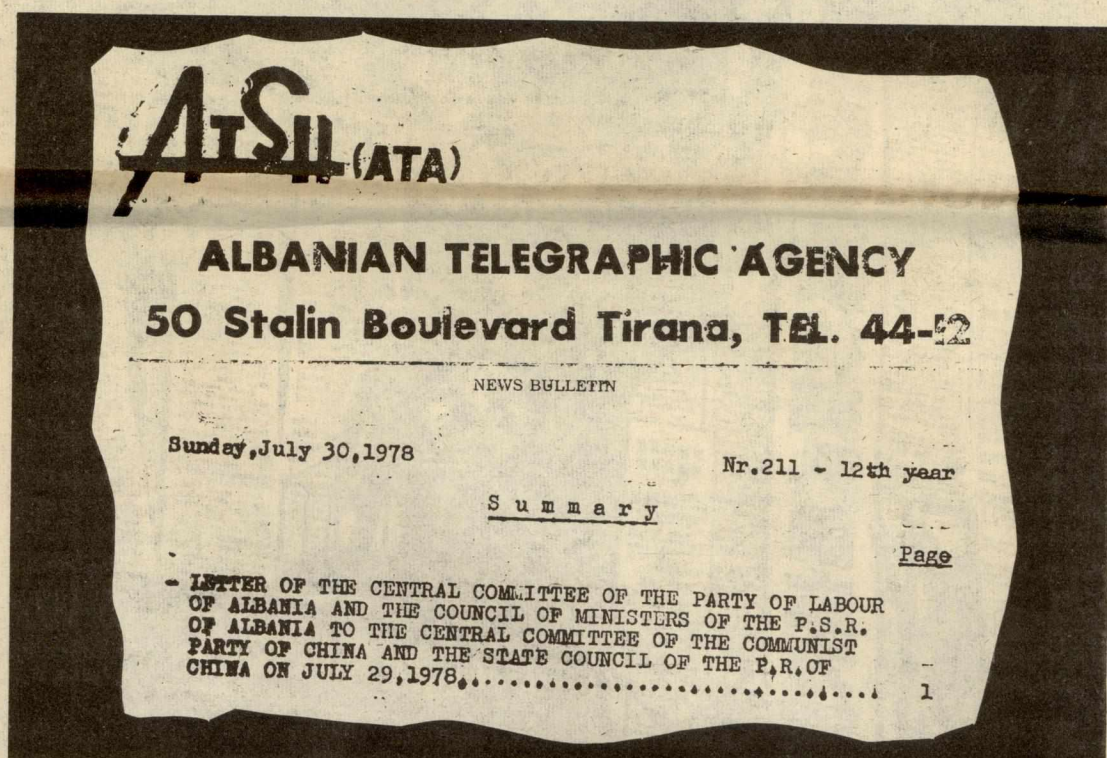
ANGRIPER KINA — MEN IKKE CASTRO

De fortsetter sine angrep på tre verdener-teorien og anklager Kina for å planlegge å bli ei supermakt, for deres forbindelser med Jugoslavia og for å forsøke å gjøre Balkan til «ei kruttønne». Dette er ikke noe annet enn det vi daglig kan lese i Pravda under rubrikken «Kinas hegemonisme».

De albanske lederne angriper Kina for støtte til reaksjonære stater, mens de neglisjerer de pro-sovjetiske reaksjonære. De angriper Mobutu i en situasjon hvor Zaire blir angripi av sosial-imperialistiske leiesoldater, men angriper ikke leiesoldatene. De angriper ikke Castro og Mengistu. Retninga i dette er helt klar — og fungerer pro-sovjetisk.

og villere angrep på KKP som stempler Mao Tsetung og Chou En-lai som ledere for borgerskapets diktatur i Kina fra 1971!

Hva må gjøres har hatt en samtale med formannen i AKP(m-l), Pål Steigan, om de albanske angrepa. Han klargjør en del av de siste hendelsene og tar til motmæle mot ledelsen i Arbeidets Parti.

I denne artikkelen fra 30.juli, kommer de albanske partilederne med sitt hittil hardeste angrep på Mao Tsetung.

LAR DEN STORE SKURKEN GÅ FRI

— Er det noe grunnlag for å si at Sovjet har hatt noen innflytelse på det som har skjedd i Albania?

— Det er det for tidlig å si noe om. Men objektivt fungerer det pro-sovjetisk. Det kan en også se på den albanske «polemikken mot revisjonismen» i den seinere tida, hvor de stort sett angriper den typen revisjonisme som Bresjnev angriper, altså euro-revisjonismen. Revisjonistene i Ungarn prøver f.eks. å skaffe seg mer sjølstendighet, og det angriper de veldig skarpt. I kapitlet om den moderne revisjonismen i Hoxhas beretning til den 7. partikongressen nevnes nesten ikke Bresjnev, mens andre revisjonister som Marchais og Berlinguer får det i glatte lag. En kan si de retter angrepa mot de små skurkene og lar den store skurken gå fri.

Dette er ei klar linje i retning Sovjet i den albanske pole-

mikken. Det representerer en politisk tilnærming til Sovjet — hvilke krefter som står bak, det er foreløpig håpløst å si.

LØGN OM KINAS HJELP

Det er også opplagt at Albania har store økonomiske problemer som kommer av en feilaktig politikk. I brevet mot Kina forsøker de å si at betydninga av den kinesiske hjelpa har vært svært liten, og at de har greid seg ved egne krefter. Men alle som har vært i Albania, veit at den kinesiske hjelpa har betydd enormt og ikke bidradd til noe mindre enn å bygge opp den albanske nøkkelindustrien.

For brorparten av tungindustrien, vannkraftverk osv. har den kinesiske hjelpa spilt ei avgjørende rolle, og dermed ei viktig rolle for den levestandarden de albanske massene har i dag. Dette har ikke Kina hatt noen interesse av å gå ut med. Grunnen til at de nå går ut med fakta om hjelpa, er at albanerne forsø-

ker å bagatellisere Kinas hjelp og farer med løgn.

Denne situasjonen er provosert fram av de albanske lederne, og dette mener jeg er svært bevisst fra deres side. For å få støtte i de albanske massene for den politikken de nå har slått inn på, trenger de å sammenligne kineserne med Sovjet som avbrøt sin hjelp til Albania i 1960. De albanske lederne ønsker at massene skal tru det samme om Kina. Dette er en provokasjon. Kina har blitt tvunget til å trekke sin hjelp, mens Sovjet trakk tilbake hjelpa for å prøve å tvinge Albania i kne.

STOPPER MAOS SKRIFTER PÅ GRENSA

De albanske lederne gjør et poeng av at de trykker kinesernes egen note i Zeri i Popullit. De gir inntrykk av at de følger marxismens prinsipper om å la begge sider komme til orde. Men så vidt

Forts. til s. 3

HVA MÅ GJØRES

»Hva må gjøres», avisa til Norges kommunistiske Studentforbund.

Utkommer 7nr.pr.år.

Abb.pr. kr. 20.- pr. år. Støtteabb. kr. 30.- pr. år.

Adresse: Boks 2072 Gryneløkka Oslo 5

Postgiro: 2.23.26.43.

Ansvarlig: Jørn Magdahl

Trykt i Offsettrykk hos a/s Duplotrykk Oslo

Forts. fra s. 2

jeg veit har ikke APA spredd kinesiske dokumenter om tre verdener-teorien til massene og latt dem ta stilling til den på eget grunnlag — bare forvrengninger

av den er spredd.

I sommer har de albanske myndighetene stansa Maos skrifter på grensa. Er dette uttrykk for at de stoler på sine egne argumenter?

PARTIFORBINDELSENE

— Kan du si noe om partiforbindelsene mellom AKP(m-l) og APA?

— Jeg mener at vi har gått fram på en riktig måte både overfor vårt eget parti og det albanske. Samtidig som vi fikk vite om det som skjedde på den 7. partikongressen, informerte vi partimedlemmene. Vi vedtok å ikke gå offentlig ut med dette, fordi vi ville gi de albanske lederne muligheten til å gjøre retrett. Vi ønska ikke å spille uenighetene oss imellom i henda på våre fiender. Det er de albanske lederne som nå gjør dette.

De har gått til så alvorlige angrep på marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning at vi

måtte gå ut og kritisere dem offentlig.

Vi ønsker ingen splittelse, men vi har tatt stilling til disse spørsmåla både i vår landsmøtediskusjon i 1976 og forsåvidt også i vår diskusjon om sosialimperialismen i 1974 da partiet sa klart hvor vi sto. Dette kan alle som er interesserte lese om der.

PRØVDE Å SKAPE SPLITTELSE

De albanske lederne har på sin side ikke gått fram på en riktig måte. De har forsøkt å skape en opportunistisk blokk av støttepillere rundt om i verden og brukte bl.a. 7. partikongressen til et dårlig kamouflert angrep på Kina med et tredvetalls delega-

sjoner fra andre søsterpartier til stede. Det minner ikke lite om Krustsjovs metoder tidlig på 60-tallet.

BRYTER MED DEN DIALEKTISKE MATERIALISMEN

Vi forsto at de albanske lederne hadde slått inn på en farlig kurs, men at de så totalt skulle bryte med prinsipper de sjøl har støtta, var det for tidlig å si da.

De albanske lederne bryter med marxismen-leninismen på både filosofiens og økonomiens område. De tar avstand fra tesen om kampen mellom to linjer i partiet, og avviser konkrete undersøkelser av virkeligheten. De påstår at det finnes et grunn-

lag for en snarlig sosialistisk revolusjon i Vest-Europa. Dette er en påstand som er tatt ut av løse lufta.

Det er viktig å lære av det albanske eksemplet som et negativt eksempel, og AKP(m-l) vil trykke mye av deres argumenter i tidsskriftet, så kan folk studere dem sjøl.

Vi ser fram til den ideologiske kampen som kommer fordi den vil øke forståelsen for marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning og gjøre opp med en del slagg som blei liggende etter oppgjøret med Krustsjov i begynnelsen av 60-åra.

Lærer ut mot departementets eksamensdirektiv:

«**DETER GROTESK!**»

Nr. 1 - 1978

HVA MÅ GJØRES

Pris kr. 4.-

Norges Kommunistiske Studentforbund

ENNÅ INGEN STØTTE FRA SI

Nordahl Grieg-teatret i Berlin

«**Å JA - ENDELE**»

VEKK MED KARAKTERER OG EKSAMEN?

— Det borgerlige eksamenssystemet er morderisk og må stoppes... Se s. 4.

— Eksamen i Kina. Se s. 6.

— Sagene Lærerskole i Oslo: STORM RUNDT KARAKTERER OG EKSAMEN. Se s. 5.

iner og marxisme.

ABONNER!

HVA MÅ GJØRES

HVA MÅ GJØRES» er avisa til Norges Kommunistiske Studentforbund.

Adresse: Boks 2072, Grünerløkka, OSLO5
Postgiro 2.23.26.43.

Utkommer med 7 nummer pr. år.

Abonnementspris kr. 20.- pr. år.

Navn:

Adresse:

Postnr. og sted:

Preklinisk åpnet — men daghjem mangler

Kjølvs Egeland, universitetsdirektør Trovik og rektor Waaler måtte gå spissrotgang mellom 230 demonstrerende medisinerstudenter, da de skulle åpne første byggetrinn av preklinisk bygg på Gaustad i Oslo 18. april. Demonstrantene hadde samlet seg for å markere mangelen på daghjem i det nye bygget. De hadde følgende paroler: «Skaft daghjem til preklinisk bygg», «Staten har ansvar for daghjem på læresteder», «Lik rett til utdanning og arbeid».

En resolusjon som utdypet disse kravene var støttet av studentutvalgsstyret på medisins, 448 av 476 avgitte studentstemmer på allmøter, 57 ansatte ved institutter på preklinisk medisin og styret i Norsk Tjenestemannslag ved Universitetet.

Resolusjonen konkluderte med at saken ikke er å anse som ferdig før daghjem er bygget ved preklinisk bygg.

NYNORSKVEDTAKET —kvar har det blitt av?

I «Hva må gjøres» nr. 3 står det ei oppsummering fra FR sitt landsmøte. Denne oppsummeringa er bra, men eitt vedtak på landsmøtet vert ikkje nemnt, og eg meiner det er spesielt kritikkverdig at nett dette vedtaket har uteblitt. Landsmøtet for Fellesrådet for Sosialskelestudentar vedtok nemleg også at nynorsk frå no av skal vere administrasjonsmålet i organisasjonen. Så langt eg veit er dette første gongen ein har vedteke å gjere nynorsk til administrasjonsmål i ein elevorganisasjon. Det er såleis ei historisk hending og ein stor siger for målrørsla, og det undrar meg litt når vedtaket så blir gløymt i artikkelen i bladet.

SVAK FORSTÅING

At vedtaket ikkje har kome med, seier litt om at det enno er mange på den progressive sida som ikkje har fått forståing for kor viktig ei rolle nynorsken eigentleg spelar for oss alle. Ei slik forståing kjem ikkje av seg sjølv, folk må vere opne for all den kunnskap dei kan få på målspørsmålet.

Nynorsken er bygd på talemålet til folk, han er ein samnemnar for dei norske dialektane. Derfor er nynorsken det rette skriftspråket her i landet, ikkje bokmålet som er bygd på dansk og aldri kan bli norsk.

EINASTE RETTE SKRIFTMÅLET?

Kampen for nynorsk er såleis ein rettferdskamp for alle, og det er viktig at han også blir reist av dei som har fått opplæring på bokmål. Dei har ikkje eit skriftspråk som byggjer på dialekten deira, og mot dei er såleis urettferda størst.

Det er viktig å slå fast at nynorsk er det einaste rette skriftspråk i landet, og at ein legg opp jobbinga ut frå denne synsstanden. Eit krav om 100 prosent nynorsk i FR kunne ikkje blitt reist dersom ein ikkje meinte at dette var ei rett linje. Denne linja ar-

beider også målorganisasjonane våre ut frå.

Dersom ein meiner at nynorsken er rett for somme, men ikkje for alle, så kunne vi på landsmøtet i beste fall berre reist eit jamstillingsframlegg.

STOR SIGER FOR MÅLSAKA

Eg skal ikkje nekte for at ein del stemte for nynorskframlegget ut frå sympati med det mindretallet som i dag brukar nynorsk, enn ut frå ei målpolitisk forståing av at nynorsken er det einaste brukande skriftmålet for alle. Derfor er det viktig å reise diskusjonar som kan auke forståinga hos desse. Kampen for nynorsk kan berre vinnast dersom mange fleire ser at dei har *eiga interesse* av å få høve til å bruke nynorsk.

Vedtaket om nynorsken i FR var ein stor siger for målsaka. Det syner at det nyttar å kjempe for nynorsken som einaste mål og at organisert målkamp er i framgang.

Det er viktig at slike sigrar blir markert, kampviljen blir styrka når ein ser slike konkrete resultat. Det er også viktig at kravet blir reist i andre elevorganisasjonar. Det nyttar å kjempe når ein reiser rettferdige krav.

Sosialskelelev

HVA MÅ GJØRES

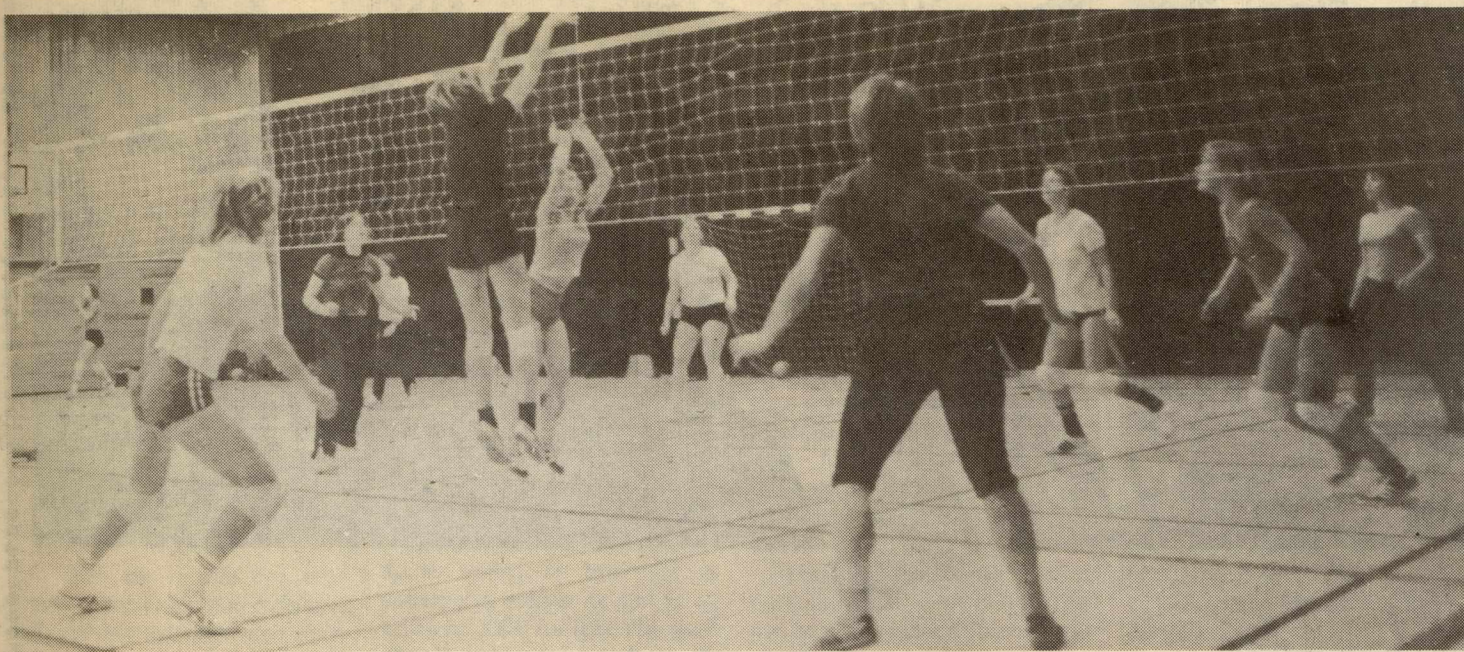

**snakk
dialekt
skriv
nynorsk**

**Bruk dialekten
din og krev
retten til å
bruka han
over alt**

DIALEKTAKSJONEN 1978

Lær av studentidrettslaget i Trondheim!

Det grunnleggende målet for idretten i et sosialistisk samfunn, vil være å bygge opp folkets helse, øke motet, viljestyrken og utholdenheten. Slik vil de være bedre i stand til å øke produksjonen i industri og jordbruk, og å tjene og forsvare proletarietets diktatur.

I et kapitalistisk samfunn vil det være helt andre verdier som framleskes gjennom idretten: Streberånd, karrierisme og blodig alvor. Konkurransen blir satt framfor samhold, vennskap og glede. Gjennom idretten skjer ofte passivisering av de store massene, og aktivisering av de få.

Men betyr det at idrett i et kapitalistisk samfunn alltid

vil ha disse sidene? Nei, det betyr at vi må gjøre idretten slik at den tjener de store massene.

Det er på dette planet vi har mye å lære av hvordan NTHI i Trondheim driver idrettsarbeidet blant studentene i byen. NTHI kaller seg sjøl «et nødvendig vitamintilskudd i en heller grå og kjedelig skoletilværelse». Det betyr at NTHI er mer enn de spredte glimt vi får av bokstavene i Sportsrevyen under basket- og volleyball-resultater.

I en liten artikkel er det nesten umulig å gi et fullstendig bilde av NTHI. I fleng kan vi nevne noen av de aktivitetene NTHI har på programmet: boksing, bordtennis, dyk-

king, ishockey, judo, karate, orientering, skyting, vektlifting, fjellklatring, fallskjerm, ski, og de store ballspillene. I tillegg er det flere svettepartier, og idrettshuset er åpent hele døgnet for de som ønsker å dusje. Dessuten leier de ut koier over store deler av Trøndelag, og Studenterhytta er åpen i helgene med servering.

Ellers er laget kjent for sine arrangementer: studentmila med 600—700 deltakere på Stadion, linjestafetten med ca. 700 deltakere i ski og orientering, 5-mila på ski med ca. 300 deltakere nå i vinter, «Hu og hei», 35 km orientering i høstvær, og i tillegg mange forskjellige turneringer.

NTHI er kanskje mest kjent for at de satte verdensrekord i sammenhengende stafett høsten 1977, med 1607 deltakere som løp 9 679 645,5 m på 33,5 døgn. Det var et voldsomt administrativt apparat, og en kolossal aktivisering av studentene, samtidig som innslaget primært var muntet, vennskapelig, men også innebar konkurranse med seg sjøl og andre om hvor langt en klarte å løpe på 30 minutter.

I det hele tatt er NTHI mulighetenes marked, derfor bør alle andre lære av NTHIs aktivisering av studentmassene og av NTHIs årlige massearrangementer. Lær av NTHI! Studentkorrespondent, Trondheim.

Støtteuttalelse

fra NKS i Kristiansand

Norges Kommunistiske Studentforbund i Kristiansand støtter fullt ut Norsk Lærerslags krav om og aksjon for likestilling mellom øvingslærere ansatt ved førskole- og allmenlærerskolene.

En del av dette kravet innebærer en heving av lønn til øvingslærere ansatt ved førskolelærervdelingene, som i dag ligger under den lønn som øvingslærere ansatt ved allmenlærerlinjene får. At denne forskjellen i dag eksisterer er ett av flere eksempler på at førskolelærere vurderes som mindre viktige, og klart har en lavere status enn lærere. Det er også et eksempel på at førskolelærere, som fortsatt er et tradisjonelt kvinneyrke, er underbetalt i forhold til andre yrker.

En annen del av dette kravet om likestilling mellom alle øvingslærere, er kravet om mer tid til veiledning av studenter. For at praksisperioden skal gi best mulig verdi, er det viktig at mulighetene for faglig veiledning fra øvingslæreren er best mulig. Veiledning fra, og diskusjon med øvingslæreren er en viktig del av praksisen, og den

nåværende situasjon med 1 time veiledning i uka pr. student er lite tilfredsstillende både for øvingslærere og studenter.

Det har foregått forhandlinger for å oppnå disse kravene i 2 år, og disse har ikke gitt resultater. Vi ser det som helt riktig at Norsk Lærerslag nå har tatt øvingslærerne ut til aktiv kamp for å presse kravene gjennom. I denne situasjonen er det svært viktig at studenter og øvingslærere står samlet. Det eneste som kan løse konflikten til det beste for alle parter, er at det dannes en stor pressgruppe slik at departementet blir tvunget til å innfri kravene. Vi må kreve at kravene innfris snart, slik at konflikten blir løst for studenter over hele landet skal ut i praksis til høsten. Vi oppfordrer alle studenter, Landslaget for Norske Lærerstudenter, lærere og andre til aktivt å støtte opp om øvingslærernes krav og aksjon.

Bare aktiv kamp gir seier!
Norges Kommunistiske
Studentforbund
i Kristiansand

Hvordan ser kineserne på homofili?

AV ROBERT FRIEND

Hvilken holdning har Kina og kineserne til homofili? Vestlig presse har til tider spekulert over dette spørsmålet — og hevdet at de blir betraktet som kriminelle og uønsket i samfunnet. Men hva er sannheten?

Robert Friend, skribent og foredragsholder med bakgrunn i undervisning og medisin, har sendt oss denne artikkelen hvor han forsøker å besvare de spørsmåla som blir stilt. Friend har bodd i Kina de siste femten år.

«kan jeg ikke si å ha støtt på ett eneste tilfelle som jeg kunne være absolutt sikker på.»

Kanskje er dette overforenkling. I de femten år jeg selv har bodd i Kina, har jeg møtt noen få som jeg har tenkt kunne være homofile. Antallet kan være høyere også på grunn av den store verdien det kinesiske folket setter på det å beskytte og føre familien videre — det vil gi en tendens til at homofile beveger seg over i heterofili i den sosialt bifalte hensikten å gifte seg og danne familie.

SOSIALT PRESS?

Jeg spurte om ikke det lille antallet homofile var mer tilsynelatende enn reelt på grunn av muligheten for at de skjuler sin situasjon. «Sosialt press,» sa en av spesialistene, «digger utvilsomt bak noe av dette, akkurat som i vest. Men som lege ville ikke vært uvitende om det, hvis det hadde vært hyppig forekommende. Naturligvis er det mindre tendens til å skjule homofili i de moralske og seksuelle åpne samfunnene i vest. Allikevel er jeg overbevist om at det ikke er noe utbredt eller tilmed noe viktig problem i Kina.»

STOR TOLERANSE

Hvilken holdning har den kinesiske

befolkninga overfor homofile? «Det er stor toleranse. Antakelig fordi folk ikke syns at en person skal vurderes etter sine seksuelle egenskaper, men etter sitt «bidrag til bygginga av sosialismen», etter måten han eller hun arbeider på og etter sin holdning til deltakelse i kollektive bestrebelser. Det er en sterk oppfatning at en har rett til sitt eget atferdsmønster — så lenge det ikke blander seg inn i eller hindrer de allmene sosiale målene eller bryter loven.»

HVA SIER LOVEN?

Hva sier kinesisk lov om homofile? Ingenting. Det står ikke ett eneste ord om homofili, heller ikke underforsått, i grunnloven, i lovene ellers eller i noen forskrift eller rettsregel.

Den juridiske eksperte som jeg pratet med sa: «Kinas lover og forskrifter er vokst fram av folkets krav og er derfor laget for å beskytte dem.» Hvordan beskytter de da homofile? «Loven slår fast både pliktene og rettighetene til befolkninga. En av disse rettighetene — iherdig vernet om — er beskyttelse mot diskriminering på grunn av rase, kulturelle skikker, religion eller annen tro. Befolkninga må «støtte sosialismen», i det minste i den betydninga at om en ikke tror på den, så må en ikke hindre den. Men ens tro blir ikke angrepet

— det blir bare åpenbare aksjoner som er uttrykkelig forbudt ved lov — selv om de måtte stamme fra denne troen.»

BESKYTTET MOT DISKRIMINERING

En prson kan for eksempel være romersk katolsk, gå i kirka og tro på den åndelige og verdslige overhøyheten til Paven. Han er beskyttet mot enhver diskriminering på grunn av dette — men bare til det punktet hvor han ikke bruker denne troen på en måte som skader andre eller samfunnet. Likeledes er en homofil beskyttet fra diskriminering, men kan ikke utvide sin seksuelle legning til å anmode, omvende eller gjøre andre ting som er til skade for individer eller samfunnet og som er forbudt ved lov.

Det betyr at den homofile — som en borger — har enver rettighet som andre har, slik som retten til arbeid, bolig, utdanning og medisinsk hjelp. Det eksisterer ingen spesiell kategori for homofile. Når det gjelder bolig for eksempel, ville de derfor utvilsomt ikke søke etter leilighet på det grunnlaget.

IKKE NOE MEDISINSK PROBLEM

Ser kinesiske leger og vitenskapsmenn på homofili som noe medisinsk problem? «Nei. Det er ikke ett eneste sykehus, klinikk eller institusjon av noe slag for dette. Det er heller ingen personer i fengsel eller under dom for homofili, selv om det er tenklig at noen kan være derfor forbyttelser som har sin bakgrunn i det forholdet.»

UBETYDELIG PROBLEM

Som oppsummering — homofili synes å være et ubetydelig fenomen i Kina. Det blir ikke sett på som hverken kriminelt eller medisinsk problem. Homofile blir beskyttet fra diskriminering ved lov, ikke ved uttrykte regler, men på samme måten som enhver prson som har annerledes tro.

(Artikkelen er ubetydelig forkortet). Oversettelse og mellomtitler står for redaksjonens regning.

FINNES SELVSAGT I KINA OGSÅ

Svarene i denne artikkelen er bygget på diskusjoner med fem kinesiske spesialister — en anerkjent lege på et sykehus i Peking, en juridisk autoritet fra det nasjonale instituttet for jus, en verdensberømt gynekolog, en sykehusdirektør som selv deltok i arbeidet med å feie bort veneriske og andre sjukdommer i Kina, og en lege som har hatt bred kontakt med sosiale og psykologiske problemer utover i landet.

Finnes det homofili i Kina? Selvsagt gjør det det. I et land på Kinas størrelse kan en finne praktisk talt ethvert fenomen, selv om hyppigheten av tilfellene er svært forskjellig fra i vest.

FÅ ÅPENBARE TILFELLER

Alle fem spesialistene hadde vanskelig for å komme på noen helt åpenbare tilfeller av homofili. «I alle de år jeg har praktisert», sa en av dem,

«DØDT LØP»

Med debut-boka «Dødt løp» har Erling T. Gjelsvik fått en sikker plass i Gyldendalstallen. Boka har attpåtil blitt valgt som hovedbok for Bokklubben nye bøker, og det er ikke mange debutanter som har fått en lignende presentasjon på bokmarkedet her hjemme på berget.

Hva er det som gjør at «Dødt løp» blir presentert som ei «viktig» bok å lese og hva er det som gjør at Gjelsvik har fått en sånn flyving start?

Boka er spennende og driven-de godt skrevet. Forfatteren er ikke den som sitter og suger på blyantstumpen og har problemer med å finne kvikke formuleringer. Han forteller ei historie full av ironi, sarkasme og morsomme tankesprang og behersker til fulle formen som gjør at en gjerne vil lese boka i en jafs.

Hva skriver Gjelsvik om? Han forteller ei historie om den intellektuelle Geir, som etter et brutt forhold og utmelding av m-l-bevegelsen, på bl.a. spørsmålet om Stalins plass i den revolusjonære bevegelsen, tar sekken på ryggen og begir seg til Spania.

Han følger ruta til sin litterære helt Hemingway i «Solen går sin

gang» — fra Paris, over Pyrenéene til San Fermin-festivalen i Pamplona. Sammen med «guttapå-kjøret»-vennene sine fra studentmiljøet i Bergen tilbringer han ei uke i Pamplona med et alkoholkonsum som kunne fylle Tøyenbadet, tyrefekting og løping med oksene. Og ei kjærlighetshistorie. Han treffer trotskistjenta Marianne som kjører ham hardt i diskusjoner om politisk organisering og de intellektuelles plass i de revolusjonære rekker.

Boka skildrer vakling og leverer ikke mye håp for den individualistiske, flippete metoden hovedpersonen velger som løsning på sine politiske motsigelser. Etter et møte med motstandsfolk i

ETA som hver dag setter livet på spill for sosialismens og frihetens sak, oppsummerer Geir at hans opphold i San Fermin hovedsakelig har bestått i å se til at småborgeren i ham ikke var tørst. Han beskriver seg sjøl som en avdanka tinnsoldat som blei sittende igjen på ei kneipe da de andre marsjerte ut.

Samtidig som boka viser at Geirs flukt fra klassekampen og inn på den Hemingwayske, mannssjåvinistiske og høyst individualistiske arena ikke fører noen vei, lar forfatteren hovedpersonen komme med ei rekke angrep på m-l-bevegelsen som ikke levner noen tvil om at Gjelsvik ønsker å ta sitt «oppgjør med AKP». Han gjør det ved å beskrive de norske kommunistene som «gutter og jenter som ikke lenger var interessert i noen norsk revolusjon i det hele tatt, de ville bare så gjerne bli mer kinesiske enn kineserne og mer albanske enn Enver Hoxha.» Han beskriver ledelsen i partiet som konforme firkanter og medlemmene som umælende kveg og beskriver Stalin som masse-morder og despot: Kort sagt angrep på m-l-bevegelsen som enhver borgerlig gruppering fra SV-ledelsen til Christensen i Morrabla' gnir seg i henda over og vil slutte seg til.

«Dødt løp» reiser spørsmål som er viktige — nemlig de intellektuelles plass i den revolusjonære bevegelsen og diskusjonen om borgerlig individualisme, opp mot kollektivet og arbeiderklassens interesser. Boka viser at Geirs løsning ikke er noen gangbar vei. Så langt er forfatteren og jeg enige. Men heller ikke lenger.

Erling T. Gjelsvik:

Dødt løp

Roman, Gyldendal

Jenny Jaeger

Diskusjoner om evaluering og undervisning på bibliotekskolen

Bibliotekskolen er tre-årig, med felles undervisning første året. I fjor vår ble det for første gang gjennomført bestått/ikke bestått ved eksamen i 1. klasse. Sensuren viste imidlertid over 30 prosent stryk. Dette ble anket til departementet og omsensuren ga ca. 6 prosent stryk.

I tillegg til press fra studentene, var det en formell feil fra skole og departement som førte til omsensur: De hadde sensurert etter en karaktergrense på 3,0, men hadde glemt å forandre eksamensreglementet som hadde ei bestått-grense på 4,0.

I våres kom det nytt eksamensreglement fra departementet: Strykgrensa er på 3,0!

DISKUSJONSDAGER

Dette satte sitt preg på de diskusjonsdagene som en aksjonskomite på bibliotekskolen arrangerte 12. og 13.

april. Evaluering og undervisning var blant de sakene som var oppe til diskusjon. Det ble holdt innledninger av rektor, en av lektorene og fire elever. Selv om det var eksamenstid var 170 av skolens 325 elever til stede under innledningene.

Etter gruppediskusjoner og plenumsdiskusjon kunne en trekke noen konklusjoner:

— En ordning med oppgaveløsning gjennom året er bra, men studentene må få mer respons på den.

— Løpende vurdering gjennom året er langt å foretrekke framfor avsluttende eksamen.

— Det er galt å tallfeste strykgrensa til 3,0 slik KUD har gjort.

— Det er viktig med en kontinuerlig evaluering av undervisningsopplegget. Dette finnes omtrent ikke i dag.

— Noen la stor vekt på at en del bibliotek vil ha graderete karakterer som hjelpemiddel ved tilsettingen. Ingen på-

sto at disse karakterene hadde noen positiv funksjon på læringa. Debatten overbeviste heller ingen om at tallkarakterene forteller så overvettete mye om åssen du kan fungere som bibliotekar.

MÅ FORTSETTE DER VI SLAPP

Skolen tør ikke lage noen repetisjon av fjorårets strykprosent etter disse entydige konklusjonene. En bra endring av eksamensformen i faget referansekunnskap for 1. klasse, var også et resultat av diskusjonsdagene.

Eksamensreglementet står imidlertid fortsatt ved lag — 3,0-grensa kan ikke godtas. I tillegg har mange fag en svært undertrykkende eksamensform. I høst må vi fortsette der vi slapp og føre kampen for en bedre bibliotekskole videre.

Bibliotekskolelev

Tekstilarbeidere: «Firerbandetilhengerne beskyldte oss for å støtte teorien om produktivkreftene — vi studerte marxismen og skjønnte de hadde feil.»

Dette fortalte arbeiderne og administrasjonsfolk ved en tekstilfabrikk i Chang Chou til Rød Ungdom og NKS-delegasjonen som besøkte fabrikkene.

De fortalte videre: «Firerbanden karakteriserte hele denne byen som svart — de sa den var dominert av vandrere på den kapitalistiske veien og tilhengere av den reaksjonære teorien om produktivkreftene. Vi fant gjennom studiene av hva de marxistiske klassikerne hadde sagt om denne teorien at kritikken på ingen måte ramma oss. «Teorien om produktivkreftene» er en revisjonistisk teori om at revolusjonen utvikler seg automatisk på grunnlag av utviklinga av produktivkreftene (produktivkrefter: produksjonsmidlene, de menneskene som betjener dem og som er den viktigste produktivkrafta, teknologi, vitenskap, etc.), som går mot at det grunnleggende spørsmålet er spørsmålet om klassekampen og mot å sette den proletariske politikken i kommandoen for utviklinga av økonomien.

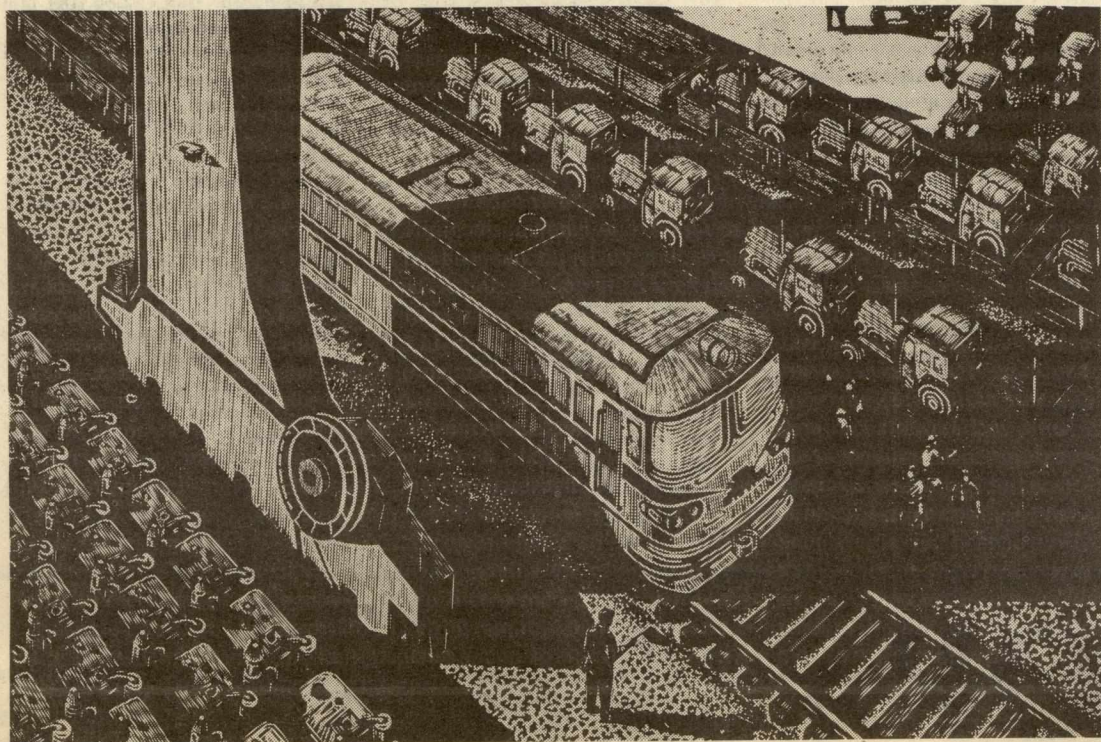
Vi for vår del hadde alltid forsøkt å følge Mao Tsetungs politiske linje i utviklinga av produksjonen — og sett våre bestrebelser på å utvikle produksjonen som et ledd i frigjøringa av arbeiderklassen.»

La oss utdype dette litt:

«Teorien om produktivkreftene» er gammel og har opptrådt i mange varianter. Kautsky mente den sosialistiske «revolusjonen» ville komme automatisk når den kapitalistiske økonomien var moden for det. Kamenjev og Sinovjev som satt i ledelsen for bolsjevikpartiet gikk sammen med mensjevikene mot den russiske revolusjonen fordi «produktivkreftene ikke var langt nok utvikla til at sosialisme var mulig.»

Furubotn og Ragnar Kalheim hjalp etter krigen kapitalistene med å gjennomføre rasjonalisering som økte utbyttinga fordi «utvikling av industrien ville modne forholda for sosialismen».

President Liu Shao-chis revisjonistiske linje som var det viktigste angrepsmålet for kulturrevolusjonen, mente hovedmotsigelsen i Kina ikke gikk mellom borgerskapet og arbeiderklassen, men mellom de framskredne produksjonsforholda og de tilbakeleggende produktivkreftene (produksjonsforholda: de forholda menneskene står i til hverandre i produksjonsprosessen — om det f.eks. hersker utbyttingsforhold).

Utvikling av produktivkreftene nødvendig for å fortsette den sosialistiske revolusjonen

Liu sa at det gjaldt å utvikle produktivkreftene for enhver pris — og foreslo tiltak som i Krustsjøvs ånd pekte mot borgerlig kontrarevolusjon.

Mao Tsetungs politiske linje har kommandoen over utviklinga av økonomien i Kina i dag.

Modernisering har i seg sjøl ingen klassekarakter. Den kan foregå leda av borgerskapet og i borgerskapets tjeneste, og den kan foregå under proletariatets diktatur, for frigjøring av arbeiderklassen og utviklinga av sosialismen fram mot det kommunistiske klasseløse samfunnet.

De kinesiske kommunistene sier: «Revolusjoneringa kommanderer moderniseringa» (Se bl.a. Peking Review nr. 4/78 s. 10) Artiklene i dette nummeret viser mange eksempler på hvor

alvorlig studiene i marxismen-leninismen Mao Tsetungs tenkning blir tatt i Kina i dag — nettopp for å sette den korrekte politiske linja i ledelsen for arbeidet på de forskjellige områdene. Ingen som har studert taler av formann Hua Kuo-feng bør tvile på at den proletariske politikken blir satt i høysetet og at «teorien om produktivkreftene» og økonomismen overhodet, blir avvist.

På den nasjonale finans- og handelskonferansen i begynnelsen av juli sa han bl.a.: «Proletariatets politikk må dirigere det økonomiske arbeidet vårt, og tingene må gjøres i samsvar med de objektive økonomiske lovene ettersom disse to aspektene utgjør samme sak.»

I talen på den 2. nasjonale konferansen for å lære av Taching, sa han: «Vi sier at å lære av Taching er av grunnleggende be-

Kampanjen for «de fire moderniseringene» er en storstilt kampanje for å kvitte seg med den relative tilbakegangen i teknologisk og vitenskapelig nivå — og å ta igjen vestens avanserte nivå på disse områdene. Denne artikkelen argumenterer for hvorfor dette tjener utviklinga av revolusjonen og sosialismen i Kina. Den drøfter påstandene i vestlig presse og i publikasjoner fra moderne revisjonistiske organisasjoner som SV og «K»UL om at denne utviklinga betyr at Kina forlater Mao Tsetungs sosialistiske vei og går i kapitalistisk retning.

tsatt basert på drakjerrer, altså på veldig hardt fysisk arbeid. Produksjonen av teknisk utvikla transportmidler er derfor en nødvendig del av frigjøringa fra slitet.

2. Minske lønnsforskjellene

Etter styrtinga av firerbanden blei lønningene heva for de lavtlønnne. Firerbanden hadde prata mye om å fjerne lønnsforskjellene — men neglisjeringa deres av utviklinga av økonomien saboterte det økonomiske grunnlaget som var nødvendig for at dette skulle være mulig. Deres politikk var den viktigste hindringa for lønnsutjamning.

3. Styrke klassegrunnlaget for proletariatets diktatur.

Fortsatt er arbeiderklassen i mindretall i Kina. Rask utvikling av industrien og mekanisering av jordbruket vil gjøre at arbeiderklassen vokser i antall og styrke. Klassegrunnlaget for småborgerlighet og individualisme innsnevres.

4. Styrke alliansen mellom arbeidere og bønder

Når industrien forsyner landbruket med flere og bedre maskiner — og arbeiderne får mer og mer allsidig mat fra landbruksproduksjonen, konsoliderer dette grunnlaget for alliansen mellom arbeidere og bønder — og dermed proletariatets diktatur.

5. Lette utviklinga av de sosialistiske eiendomsforholda

Eksempel: Høgere mekaniseringsnivå i landbruket vil gjøre det mulig å planlegge og utnytte for større areal pr. enhet i jordbruket og dermed lette utviklinga fra kollektiv gruppeeidendom til folkekommuner og statseidendom.

6. Redusere forskjellene mellom by og land — og mellom manuelt og åndelig arbeid

Mekanisering av jordbruket vil minske landsbygdas relative tilbakeleggenhet.

Utviklinga av teknologi, vitenskap og produksjon vil «intellektualisere» arbeidere og bønder. Eller med andre ord: Den vil kreve at arbeiderne og bøndene skolerer seg bedre bl.a. gjennom 21. juli-arbeideruniversitetene på fabrikkene og 7. mai-skolene på landsbygda. Omvendt vil de intellektuelle måtte delta mer direkte i det produktive arbeidet. Skillet mellom åndelig og manuelt arbeid blir mindre.

7. Kina blir vanskeligere å invadere — og blir et enda sterkere bolverk mot imperialismen og reaksjon.

At krigsfaren øker begynner å bli tydelig for de fleste. P.g.a. det høge politiske og militære nivået og beherskelsen av folkekrigens prinsipper, vil det allerede nå bli svært vanskelig for russiske okkupanter å komme ut igjen av Kina når de først er kommet inn. Men det er en viktig svakhet at Kina ligger langt bak med hensyn til utviklinga av og kvantiteten av moderne avanserte våpen. Moderniseringa av forsvarset vil ha en avskrekkende virkning på krigshisserne i Kreml — og være et svært viktig hinder for at supermaktene kan vinne verdenshegemoni gjennom krig.

8. Et enda bedre eksempel for arbeidere i alle land.

Marx og Engels la stor vekt på at de sosialistiske produksjonsforholda muliggjorde en frigjøring av produktivkreftene og dermed muligheter for et mye rikere liv for vanlige folk.

Kineserne sier i dag at hva skal arbeiderne i de kapitalistiske landa med sosialisme om ikke det betyr en framgang i leveforholda deres.

La oss — overfor alle dem som av gode grunner har kapitalismens «økonomiske vekst» langt oppe i vrangstruppen — berolige med at «vekst» styrt av folkets behov sjølsagt er noe helt annet enn den profittmotiverte vi kjenner her i landet.

9. Summa summarum: Realiseringa av de 4 moderniseringene et viktig skritt på vegen mot kommunismen.

Marx beskriver i «Kritikken av Gothaprogrammet», det kommunistiske samfunnet, som er målet for sosialismen, slik: «Når individas kuende underordning under arbeidsdeling er forsvunnet, og dermed også motsetninga mellom åndsarbeid og kroppsarbeid, etter at arbeidet ikke bare er et middel til livets opphold, men sjøl er blitt det viktigste livsbehovet, og ettr at også produktivkraften har vokst side om side med individas allsidige utvikling og alle kildene til fellesskapets rikdom flyter rikeligere — først da kan den trange horisonten til den borgerlige retten overskrides helt, og først da kan samfunnet skrive på fanene sine: Fra enhver etter hans evner, til enhver etter hans behov!»

I beretninga til den 4. nasjonale folkekongressen i 1975 gjentok Chou En-lai Maos plan om de fire moderniseringene som skulle gjøre Kina til et sterkt og velutvikla sosialistisk land innen år 2000. Dette er blitt møtt etter styrtinga av firerbann — og bør få støtte av alle virkelige sosialister.

KINESISK 5.KLASSING OM FAGET POLITIKK

«Mest interessant at all kunnskap kommer fra praksis.»

Oppdragelsen i den proletariske verdensanskuelsen går som en rød tråd gjennom all undervisning i Kina. Men det fins også et eget fag som heter politikk.

Under en diskusjon på en folkeskole i Tsinan spurte vi noen 4. og 5. klassinger om hva som var mest interessant i dette faget.

Wang San-san er ei jente på 12 år. Hun går i 5. klasse. Hun sier: «Vi leser noen sitater av formann Mao og diskuterer dem. Et sånt sitat er at «massene er de virkelige heltene» og «All virkelig sann kunnskap kommer fra praksis». Særlig dette med at kunnskapen kommer fra praksis, synes jeg er interessant.»

Vi fortsetter rundt bordet. Gutt, 4. klasse: «I tillegg til sitatene, synes jeg det mest interessante er grunnleggende kunnskap om Folkehæren. Liker dette best, fordi jeg vil bli soldat.»

Chang Ping, gutt og 4. klassing: «Jeg synes også diskusjonen av disse sitatene er mest interessante. De viser retning. Jeg liker også godt fortellinger om revolusjonære martyrer som døde i folkets tjeneste.»

De to siste jentene som uttaler seg sier: «Jeg liker best historier om Rødegardister som fanger fiender. Vi må fra vi er unge heve vår aktpågivenhet overfor invasjon eller folk som vil gjenopprette kapitalismen.» Og «Jeg liker best sitater, men også å lære om det 6. beinharde kompaniet.» (mønsterenhet i folkehæren)

En av de tinga elevene var mest interessert i å få vite av oss — var om lærerne i Norge så ned på elever som fikk dårlige karakterer — eller om de hadde skikkelig holdning til dem.

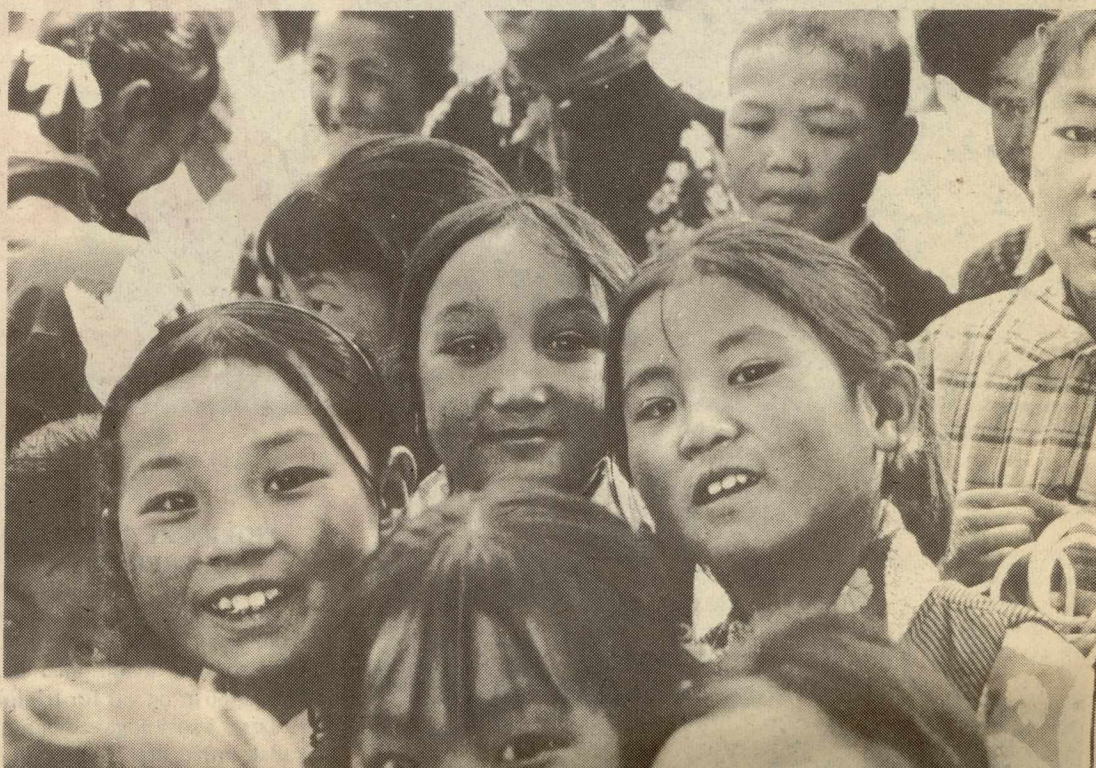

Foto: Vennskapssambandet Norge-Kina.

«Vi må lære å skjønne systemet i Mao Tse-tungs tenkning»

I vestlig presse skrives det om pragmatikerne som har fått ledelsen i Kina. Pragmatisme betyr å sette de kortsiktige nyttehensyna i sentrum — og legge mer grunnleggende prinsipper på hylla.

Progressive veit at manglende studier i den vitenskapelige sosialismen, marxismen-leninismen Mao Tsetungs tenkning alltid har vært én av årsakene når et kommunistisk parti eller et sosialistisk land degenererer til revisjonisme. Derfor er det fint å se at de kinesiske kommunistene og folke-massene studerer sine klassikere minst like flittig som noen gang før.

mange kinesere som sa: «Det tok for lang tid å gjennomskue den borgerlige linja til firerbanden. De brukte løsrevne sitater tatt helt ut av sammenhengen — for å oppnå støtte. Derfor må vi studere alle Mao Tsetungs verker. Vi må lære å skjønne systemet i Mao Tsetungs tenkning, den indre sammenhengen mellom de marxist-leninistiske teoriene og ideene som han har videreutvikla. Behersker vi teorien på denne måten, kan ingen blende oss med løsrevne sitater.»

HALVANNEN DAG I UKA TIL STUDIER

Kineserne har trykt opp bind 1—4 i én plastinnbunden studiebok. Denne «store røde» er mye å se i Kina nå. I tillegg er 5. bind av Mao trykt opp etter hans død og 6. bind er under redigering.

En tolk fortalte at han utenom den vanlige jobben brukte en ukedag til produktivt arbeid og halvannen til politiske studier. Det meste av studiene foregikk kollektivt i grupper. 5. bindet hadde han først lest raskt gjennom på egenhånd — nå var de snart ferdige med å studere det kollektivt for 2. gang i tillegg til at noen spesielt viktige artikler var blitt gjennomgått flere ganger.

Nesten overalt hvor vi kom holdt ungdomsforbundslaga, KKKU-organisasjonene, på med å studere Maos berømte filosofiske artikler «Om praksis» og «Om motsigel-

sen». Det er nødvendig å beherske filosofien for å få en rotfesta proletarisk verdensanskuelse — og for å kunne løse de konkrete problemene i klassekampen og produksjonen.

KORSANG OG STUDIER

Pensjonistkoret

ra før. Du blir ikkje sett på ein gamleheim til oppbevaring slik som her. Dei fleste bur saman med nokon av ungane sine. I heimen har dei som oftast ein del oppgåvar, matlaging, rydding eller barnepass. Det gjer at dei ikkje føler seg tilsidesette og unyttige slik mange eldre i Norge gjer det. Foreldra legg stor vekt på at ungane deira skal

læra av røynsleane til dei gamle. Dei har levd før frigjeringa, dei veit kva dei har vunne.

Dei sang sanger om Mao og Hua, om forholda i det gamle samfunnet og kva frigjeringa hadde betydd. Kvaliteten var god, men det som imponerte var at ein kunne sjå at desse menneska visste kva dei sang

I bustadområda er det pensjonistaktiviteten som dominerer på dagtid. I bustadstrøket Tsao Yang i Shanghai traff vi eit pensjonistkor. Dei var 50 pensjonistar som likte å synga. Difor hadde dei starta dette koret. Gjennomsnittsalderen var 63 år.

Øvelsar og samankomster holdt dei på formiddagen.

om. Dei hadde opplevd utbyttinga og undertrykkinga i det gamle Kina, dei hadde vore med i klassestriden under sosialismen. Dei visste kva dei slåss for. Dei andre dagane i veka var mange av dei med i studiegrupper. Dei studerte ulike emne i marxismen-leninismen, men nett no var det bind 5 av Mao som stod sentralt.

TEORIGRUPPER

En i ungdomsforbundet på Shengli-oljefeltet sa at de oppfordra alle i laget til å studere bind 1—5 av Mao. Alle gjorde det under kritikken av firerbanden og mange har gjort det to ganger.

En av ledelsens viktigste oppgaver er å rettlede og kontrollere studiearbeidet. Noen studerer før de går på jobben om morran. De som studerer godt, skal jobbe i ei teoretisk gruppe for å hjelpe til å løse problemer som andre kamerater kommer opp i under studiene.

Det kvinnelige oljeboringslaget vi besøkte studerte poli-

tisk teori to ettermiddager eller kvelder i uka. Overalt hvor vi kom, hadde eller holdt folk på med å studere dokumentene fra partiets 11. kongress og den 5. nasjonale folkekongressen.

Sjøl om det viktigste nå er å studere helheten i Maos verker og å anvende dem, blir sjølsagt de andre klassikerne studert. Vi merka oss f.eks. at innholdet i Engels' «Anti-Dühring» var grundig diskutert i forbindelse med utviklinga fram mot det kommunistiske, klasseløse samfunnet.

Nankingstudenten som er beskrevet i en egen artikkel, studerte et 12-binds verk med klassikertekster to ganger i de 7 månedene han satt fengsla av firerbanden — han er så definitivt ikke aleine om å behandle den marxistiske teorien som en vitenskap i Kina. Definitivt noe å tenke på for kommunister og progressive i Norge og.

MENTE HOVEDMOTSIGEL

BORGERSKAP OG AR

Blei kasta ut av firerbandens «teorigruppe»

TIDLIGERE SOSIOLOGI-
LÆRER I USA

Han heter Tsu eller Hsu (kinesiske navn er ikke så lette for dem som er uvant med dem). Han er 66 år og var før frigjøringslærer i sosiologi ved et amerikansk universitet. Smiler da han hører vi ikke er helt ukjente med amerikansk sosiologi. Joda, Sorokin var hviterusser, sier han. Hadde god greie på den borgerlige amerikanske retninga som kalles funksjonalisme og som er så altfor godt kjent for sosiologistudenter i Norge og.

Han skreiv ei sosiologibok som kom ut på engelsk sjøl engang, forteller han — men nå måtte den ha vært skrivi annerledes, den var ikke særlig marxistisk.

Tsu har nå i mange år vært leder for biblioteket på Tsinghua-universitetet — det universitetet som er blitt så kjent gjennom William Hinton's bok «100-dagerskrigen». Tsinghua-universitetet var en av plassene hvor kampene raste tidligst og hardest under kulturrevolusjonen — men som seinere i store perioder har vært dominert av firerbanden.

I den perioden hvor firerbanden hadde ledelsen over mange av de store massemediaene og mye av den sentrale propagandaen i Kina blei det publisert en rekke artikler av «massekritikkgrupper» ved Tsinghua og Pekinguniversitetene, bl.a. under pseudonymet Lian Hsiao.

Gruppene besto av relativt få folk og var direkte leda av firerbanden sjøl. De spilte en spesielt viktig rolle i utforminga av de teoriene firerbanden førte fram.

Kameratene i Rød Ungdoms og NKS' delegasjon til Kina hadde talsamtaler med en av dem som var med i ei sånn gruppe — og som blei kasta ut av gruppa fordi han sto i opposisjon.

FIRERBANDEN KRITISERTE
KONFUTSE I STEDET
FOR LIN PIAO

Kamerat Tsu forteller: «Firerbanden så på intellektuelle generelt som borgerlige kontrarevolusjonære. Men de brukte en del intellektuelle for eget formål. Noen sikra seg privilegier ved å «selge seg» til firerbanden — andre greide bare ikke å gjennomskue politikken bak de marxistiske frasene deres.

Jeg var med i en av de såkalte «massekritikkgruppene» deres. De var ikke virkelig massekritikkgrupper. De var nedsatt av firerbandens folk og tok imot be-

faling fra firerbanden. Meg ville de ha med fordi jeg kunne en del historie. Etter Lin Piaos fall blei det satt i gang en stor kritikkampanje i det kinesiske folket for å bekjempe de gærne tinga han hadde stått for. Fordi en del av den feilaktige politikken hadde sitt grunnlag i påvirkning fra filosofien til Konfutse — skulle også konfutsianismen kritiseres.

Men firerbanden sto i mye for det samme som Lin Piao sjøl. For ikke å få søkelyset på dette, la de all vekt på kritikken av Konfutse og ikke Lin Piao. I stedet for å rette hovedslaget mot Lin Piaos innflytelse og

«venstre»-opportunistiske linje blei det mer snakk om den innflytelsen som konfutsianismen fortsatt måtte ha på vanen til de kinesiske folkemassene.

KRITISERTE FIRER-
BANDENS HISTORIESYN

Men firerbanden gikk lengre enn det — de brukte et tverrgjennom metafysisk historiesyn for å ramme Chou En-lai og sikre seg makta.

Konfutse var en ideologisk forsvarer for slaveeierklassen i Kina (levde 390—305 f.K.). Han blei kritisert av legalistene som

Gratis dagheimar

Ein treng ikkje leita for å finna dagheimar og spebarnstover i Kina. I bustadområdet, på fabrikk og i folkekommunen er det dagheimar. Det gjev kvinnene reell rett til arbeid. Kvinnene er ute av produksjonen til ungen er to månader. Den tida reknar ein at kroppen treng for å koma seg etter ein fødsel. Etter dette er dei fleste i arbeid. Men ungen får dei ha på spebarnstover der dei jobber, slik at dei kan amma. Når dei blir større, er ungane på dagheim på fabrikk eller i bustadområdet, alt etter kva som høver best.

Dagheimane er ikkje berre ein lekk i frigjerings av kvinnene, framfor alt er det ungane som har det godt her. Og det viste på dei. Av dei mange hundre ungane vi såg i barnehagane, såg vi berre ein som var misnøgd. Grunnen var enkel nok, han grein fordi han var redd for dei besøkande. (Kinesiske ungar synest at europearar har veldig rare auger, naturleg nok!)

Ein legg stor vekt på opplæringa i kultur, dans og sang. Heilt frå barnehagen

får ungane utfolda seg med oppvising av folkeleg og politisk kultur. Foreldra har lært dei kva det nye samfunnet og formann Mao Tsetung har å seia for dei.

EN GIKK MELLOM EIDERKLASSE

Firerbanden brukte aktivt pressa til å spre det reaksjonære historiesynet sitt. Her er Tsu med en avis-side der firerbanden virkelig har boltret seg.

var talsmenn for en filosofisk skole som tjente den historisk progressive føydale revolusjonen.

Firerbanden ville så forklare alle mostigelsene i det nåværende sosialistiske Kina ut fra motsigelsen emllom legalister og konfutsianere.

Jeg protesterte på dette for jeg mente hovedmotsigelsen i Kina gikk mellom arbeiderklassen og borgerskapet ikke bare i navnet. Å ta en viktig motsigelse fra overgangen mellom slavesamfunnet og føydalismen — og gjøre den til den viktigste motsigelsen unde sosialismen mer enn 2000 år seinere — det er ikke historisk materialisme, men metafysikk.

Etter hvert skjønte jeg også at dette spesielt retta seg mot den store kommunisten statsminister Chou En-lai. «Det satt fortsatt en stor konfutsianer igjen høgt oppe i lederskapet» sa Chiang Ching — og det blei produsert «historiske paralleller» som skulle vise slektskapet mellom Chou og konfutsianismen. (Se «Kina og Vi» 4/78)

Jeg reagerte også på at en del av firerbandens folk her studerte ei Hong Kong-avis som sa at Chou var høyre og Chiang Ching «venstre». Jeg syntes også det var udemokratisk at vi ikke fikk lov til å diskutere disse spørsmåla om kinesisk historie med folk fra Pekinguniversitetet. Det endte med at jeg blei kasta ut av

gruppa tidlig i 1975, men det var jeg jo ikke særlig lei for.

JEG VIL LEVE 22 ÅR TIL

Under firerbanden var det mange universitetslærere som helst ville gå av. Firerbandetilhengerne arrangerte overraskelseseksamener for dem. De fikk ofte ikke undervise i det de var utdanna til og hadde greie på.

Da firerbanden blei styrta gikk jeg til Tien An Men-plassen for å delta i gledesdemonstrasjoner.

Jeg er 66 år, men jeg vil leve 22 år til, så jeg kan se resultatet av de fire moderniseringsbevegelsene som skal gjøre Kina til et sterkt og moderne sosialistisk land innen år 2000.»

— No er vi 132 jenter i laget. Vi kallar oss for kvinnelag for oppbygging av oljebrønner. Vi har tre oppgaver her på oljefeltet: Vi har ansvaret for testar av olje, geologiske granskinger o.l. etter at ein brønn er bort.

Når ein brønn har vore i produksjon ei stund, må vi kanskje leggja om oljelaget. Viss der er for mykje sand, til dømes, auker vi trykket ved å spalta sandlaget. Dette gjer garanti for høg og stabil produksjon. Den siste oppgava er å reparera brønner kor det er vanskar.

— Har dere møtt motstand under oppbygginga av jentelaget?

— Å ja, der heng mykje att av tenkinga frå det gamle samfunnet. Det var då vi las kva Mao skreiv om kommunismen at vi fekk ideen. Når tida er endra er menn og kvinner like. Vi trur ikkje at dette skjer av seg sjølve. Vi må slåss for frigjerings av kvinnene. Vi kravde å få eit jentearbeidslag. Dette var i 1975. Vi vil

le bryta med dei gamle vanane, og visa at jenter kan gjera det same som menn.

Heldigvis fekk vi støtte av leiinga i KKP her. Men mange oljearbeidarar var påverka av den gamle ideologien. Dei såg rart på oss. Einskilde sa: Viss de skal gjera slikt arbeid, kva arbeid skal då vi menn gjera?

Nokon foreldre støtta ikkje døtrene sine. Ei jente som heitte Yang Chang ville gjerna vera med. Då mor hennar fekk veta det, blei ho heilt vill. Ho låste henne inne heime. Då faren kom heim, holdt dei familiemøte. Det dei tok opp var kvinneundertrykkinga i det gamle samfunnet. Dette overbeviste mora. Ho forstod at det var slik vi kunne gå framover.

NØDVENDIG MED JENTELAG

— Kvifor har de eigne jentelag?

Foto: Vennskapssambandet Norge-Kina.

Alt menn kan gjere —kan kvin- ner og...

«Da vi kom hit, hadde de fleste av oss lettare arbeid. Vi studerte Mao si lære. «Når tida er endra, er menn og kvinner like,» sier han. Det var da vi krevde å få eit eige jentelag her på oljefeltet.» Dette sa leiaren for eit jentelag på oljefeltet Shengli. Ho og ei av dei andre jentene i laget fortalte om arbeidslaget sitt.

lag?

— Foremålet er å gå i brodden. Vi skal visa at kvinnene er halve himmelen. Visa at vi kan utføra det same arbeidet som menn.

HARDT ARBEID

Vi var ikkje utlærte då vi starta. Arbeidet er hardt, vi jobber ute heile året. Det er kaldt om vinteren, varmt om sommaren. Temperaturen her varierer frå —17 til +38 gradar. Viss det blåser, og det gjer det ofta, er vi fulle av støv, viss det regner er vi fulle av leire.

Arbeidet gjer strenge krav til teknisk innsikt. Dette måtte vi læra frå grunnen av. Men pågangsmotet har hjulpe oss. Chang tildømes, var lita og tynn. For å kunna testa olja måtte ho klatre opp i boretårnet. Det er 18 m høgt. Ho var redd, men ho trente i fritida. I dag er ho ein meister.

OMVENDT «SLANKEKUR»!

Ei jente som heiter Fan Ching-Hua var 1,50 høg og 37 kilo då ho kom hit. Men oljearbeidar ville ho bli. Sjølvsagt greidde ho ikkje det harde fysiske arbeidet, men ga seg gjorde ho ikkje. Ho byrja med å driva fysisk trening kvar morgon før arbeid. Ho trente mykje i skranke, sjølv om ho måtte stå på ein stol for å komma seg opp. Ho fekk matlyst og blei sterkare. I dag veg ho 53 kilo og er effektiv og sterk som få.

— Kven kan bli med i jentelaget?

— Vi melder oss frivillig. Vi stiller ikkje andre krav enn dette. Då har dei viljen. Vi har vist at jenter kan. Mange er døtre av oljearbeidarar, nokon er frå landsbygda og ein del har vore studentar.

LIK LØNN FOR MENN OG KVINNER

Lønna vår er den same som for mannlege oljearbeidarar, og

vi har dei same rettane når det gjeld velferd, gratis hus, brensel og medisin. Prinsippet er lik lønn for likt arbeid. Vi får tillegg for hardt arbeid. Gjennomsnittslønna hjå oss ligg nok lågare enn i oljeboringslaga. Det kommer av at her er mange nye. Vi får tillegg etter kvart. Gjennomsnittsalderen her er 22 år.

RØD OG EKSPERT

Vi bor i samme området. Her organiserer vi militær trening, grønnsak- og risdyrking og matlaging.

Vi er opptatt av det å bli rød og ekspert. Mykje av fritida vår går med til politiske og tekniske studier. Ein kveld i veka diskuterer vi sikkerhet i produksjonen, ein annan har vi tekniske studier. 2 kveldar har vi politiske studier. No studerer vi dokumenta frå den 5. nasjonale folkekongressen. Lørdag og søndag er det ulik fritidsaktivitetar.

Fengsla av firerbanden!

— For to år siden blei jeg kasta i fengsel. Hvorfor? Av to grunner: For det første hadde jeg leda studenter til å minne statsminister Chou En-lai, for det andre fordi jeg skreiv paroler retta mot firerbanden. Hvis det ikke hadde vært for Sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti med formann Hua ville det vært umulig for meg å møte dere i dag, kanskje hadde jeg vært drept.

Dette sa Li Shi-ning til delegasjonen fra Rød Ungdom og Norges Kommunistiske Studentforbund da vi besøkte universitetet i Nanking. Vi lar Li Shi-ning, student i matematikk og nå visesekretær i KNU på universitetet fortelle sin historie:

— Etter 1974 blei forståelsen min for firerbandens virksomhet klarere og klarere. En av de sakene som bidro til dette var da en partisekretær fra en annen by kom til Nanking-universitetet og påsto at situasjonen i produksjonen var «utmærket» ennå bare 40 prosent av statsplanen var oppfylt! Mao sier at vi må søke sannheten fra fakta, men det denne partisekretæren påsto, var typisk for åssen firerbanden forvrengte sannheten for å tjene sine egne formål.

TRE INSTRUKSER FRA MAO

I 1975 var Chou En-lai sjuk. Han hadde tre instruksjoner fra formann Mao som blei hardt angripi av firerbanden. Den første var å studere teorien om å forsette revolusjonen under proletariats diktatur. Det andre var å skape enhet og stabilitet over hele Kina. Det tredje var å gjøre en innsats for å styrke økonomien.

På denne tida var det Teng Hsiao-ping som sto i spissen for å gjennomføre disse tre punktene. Teng utførte Chous oppgaver mens han var sjuk. Da kritikken mot deres forsøk på å sette Maos instruksjoner ut i livet kom, skjønte elever og lærere på universitetet at dette var en bakvaskelse av Chou og Teng. De skjønte også at kritikken mot dem var et forsøk fra firerbanden på sjøl å gripe makta i partiet og staten.

FIRERBANDEN LYKKELIGE OVER CHOU'S DØD

Spesielt etter statsminister Chou's død ble firerbanden febrilsk. Hele landet elsket Chou, en stor revolusjonær og en velprøvd marxist-leninist. Hele landet sørget, men med firerbanden var det tvert om, de var overlykkelige. De forbød folk å gå med svarte armbind, det var forbudt å bruke hvite blomster og holde minnemøter for Chou. Folk så disse ugjerningene meget godt med øynene sine, og merket seg det i hjertet.

SENSUR

Bakgrunnen for de store kampene som kom her på Nanking-universitetet var en artikkel som sto i ei Shanghai-avis den 5. mars 1976. Denne datoen er årsdagen for en artikkel av formann Mao som oppfordrer ungdommen til å lære av kamerat Lei Feng*. Artikkelen var egentlig sendt ut av telegrambyrået Hsinhua, men redaksjonen hadde strøket en setning om Chou En-lai der han oppfordra ungdommen til å lære av Lei Feng. Avisa var kontrollert av firerbanden.

STUDENTENE LAGDE VEGGAVISER

Studentene skreiv da brev til avisa der vi stilte tre spørsmål: 1. Hvorfor blei setninga om Chou En-lai strøket?

2. Vi krevde at avisa gjorde sjølkritikk.

3. Vi krevde at de måtte si fra hvem som sto bak dette.

Redaksjonen ville ikke innrømme noesomhelst. De sa at det var en «teknisk feil» som skyldtes «uforsiktighet». Studentene offentliggjorde dette svarbrevet den 29. mars. Vi skreiv store paroler: «Vi skal forsvare med vårt blod fedrelandet som veteranene frigjorde med sitt blod», «Vær på vakt mot personer av typen Khrustsjov som vil gripe den øverste ledelsen i partiet og staten», «Vi skal føre kamp til siste slutt mot de som angriper Chou En-lai». Seinere skreiv vi også «Ære til Yang Kai-hui» (Maos første hustru som døde som martyr, parolen retta mot Chiang Ching) og «Ned med karrieristen Chiang Chun-chiao».

Vi skreiv disse overalt på gatene og på togene inn til Shanghai. Å skrive på togene var sjølsagt ulovlig, men i stedet for å stoppe oss sa de som jobba på togene at vi burte blande oljemalinga med asfalt sånn at det blei vanskeligere å vaske av malinga! På den måten gikk det tøg med disse parolene rett inn i Shanghai, hovedsetet til firerbanden.

ARRESTASJONER

Firerbanden var dødsredde for dette og arresterte tre kamerater ved universitetet. De ville ha dem til å tilstå og få dem til å si at det var ledende kamerater i KKP i provinsen som sto bak. Firerbanden ønska å bruke vårt opprør for å fjerne ennå flere veterankadrene. I virkeligheten hadde ingen av dem noe med dette, det var vi på universitetet som «sto bak».

PÅ BESØK I PEKING

I mars reiste jeg til Peking som medlem av en delegasjon av studenter fra Kiangsu-provinsen. Vi blei sendt dit for å «lære av Tsinghua- og Peking-universitetet» som på den tida var fullstendig kontrollert av firerbanden. De ville at vi skulle lære av erfaringene i å slå ned Teng. Men vi ville ikke gjøre det, vi gjorde motstand. Vi gjorde mye arbeid i de to universitetene for å vinne studentene over til vår side.

DISKUSJON MED STUDENTENE

Men pga. firerbandens kontroll hadde vi forbud mot å snakke med vanlige studenter. Firerbanden hadde også sagt på forhånd at vi var en delegasjon av «høyrefolk», så arbeidet vårt var vanskelig. Men vi gikk sjøl ut for å snakke med studentene. På Peking-universitetet gikk vi til en studentbolig, presenterte oss og sa vi ville diskutere spørsmål av avgjørende viktighet for Kinas framtid. Vi spurte dem bl.a. hvordan de kunne stemple studentene som «den 9. stinkende kategori»** når det Mao hadde sagt sto i motstrid til dette. De svarte at det bare var et rykte at Mao hadde sagt noe om dette. Da viste vi til dokumenter fra Sentralkomiteen. De kjente ikke til dokumentene, de var allerede ført bak lyset. Kontrollen på Peking-universitetet var så sterk at det var vanskelig å få dem til å snakke åpent.

PÅ TSINGHUA-UNIVERSITETET

Deretter dro vi videre til Tsinghua. Vi gikk inn der mens vi ropte «Vi forsvare Teng», og hadde samtaler med noen enkeltstudenter. De fortalte mye åpent om hva som hadde skjedd der, bl.a. at det hadde vært forbudt å gå ned på Tien An Men plassen og legge ned krans for Chou En-lai. Studentene ville legge ned krans, men porten på universitetet blei låst. De klatra over og begynte å gå til Tien An Men, men da kom det en bil etter og tok fra dem kransen.

Oppholdet i Peking var kort, men vi brukte all den tida vi kunne til å føre kamp med studenter for å vinne dem over på vår side.

AKSJONER OG DEMONSTRASJONER

Vi planla aksjoner da vi kom tilbake til Nanking for å slå mot firerbanden. For det første ville vi lage en demonstrasjon for å minne statsminister Chou. Opprinnelig planla vi en høytidelighet i Plommehaven (der Chou forhandla med de reaksjonære fra Kuomintang i 1946/47), men det kom ordre fra visesekretæren i KKP i provinsen, Yang Kuang-li, om at vi ikke fikk lov. På matematisk institutt organiserte vi alle de 400 studentene, tok med oss en krans vi sjøl hadde laga og et to meter høyt bilde av Chou og hadde demonstrasjon i gata. Hensikten var å lage en stemning mot firerbanden, og vi trossa forbudet mot å gå til Plommehaven. Vi gikk dit og ropte slagord om at vi skulle gjennomføre de fire moderniseringene***

ÅPEN KRIG MOT FIRERBANDEN

Dagen etter sto jeg i spissen for å male to store paroler: «Vi skal forsvare det røde fedrelandet med blodet vårt som et utall revolusjonære i den eldre generasjon har vunnet med sitt blod». Hvorfor denne parola? Fordi firerbanden bakvasket alle veterankadrene som «demokrater» og «vandrere på den kapitalistiske veien» og kontrarevolusjonære. Vi mener disse kaderveteranene er kostbare skatter for vårt land.

Den andre parola var: «Vær på vakt mot de borgerlige karrieristene og konspiratorerne av Khrustsjov-typen som prøver å gripe den øverste ledelsen i partiet og staten».

Denne parola betydde at vi erklærte krig mot firerbanden. Vi satte opp de to parolene ved middagstider. På ettermiddagen samme dag dro over 300 studenter i 20 grupper ut i byen og skreiv disse parolene overalt, på gata, på tog og busser.

Etter at studentene hadde satt i gang denne bevegelsen, spredte den seg og arbeidere, bønder

Li foran den muren der han og andre studenter hengte opp paroler retta mot firerbanden.

og soldater begynte å skrive disse parolene overalt i Nanking. Dette blei en bevegelse så stor at vi aldri hadde opplevd noe liknende siden frigjøringa for 27 år siden.

I FENGSEL

På grunn av dette blei jeg stempla som kontrarevolusjonær og kasta i fengsel. Jeg satt i fengsel mer enn 200 dager. I disse dagene trodde jeg fullt og fast på at vår kamp var rettferdig. Levekåra i fengslet var harde, men jeg holdt ut med studier og leste utvalgte verker av Marx, Engels, Lenin og Mao (i alt 12 bind) to ganger. Jeg holdt ut i fysisk trening, jeg fikk ikke gå ut, men løp «på stedet». Jeg ville bevare min gode helse for å kunne yte bidrag til de fire moderniseringene.

Fangevokterne sympatiserte med meg, men kunne ikke vise det åpent. For eksempel blei jeg en gang innkalt til «forhør». I virkeligheten var det ikke noe forhør. Han som «forhørte» meg prøvde å vise at han støtta meg, og prøvde å hjelpe meg til å tenke ut nye måter å føre kamp mot firerbanden på.

«LENGE LEVE KKP!»

I oktober 1976 blei firerbanden knust av sentralkomiteen med formann Hua i spissen. Vi hadde vunnet en avgjørende seier. Da jeg hørte om dette i fengslet ropte jeg «Lenge leve KKP!» Takket være formann Hua blei det mulig for meg å møte dere kamerater fra Norge, hvis ikke hadde jeg kanskje ikke levd nå.

LÆRDOMMER

Jeg har lært mye av disse erfaringene fra de siste åra. For det første har jeg skjont at klassekampen under sosialismen er svært vanskelig og svært skarp. Det er spesielt en viktig lærdom jeg har fått: Firerbanden dekket hensiktene sine bak svært så

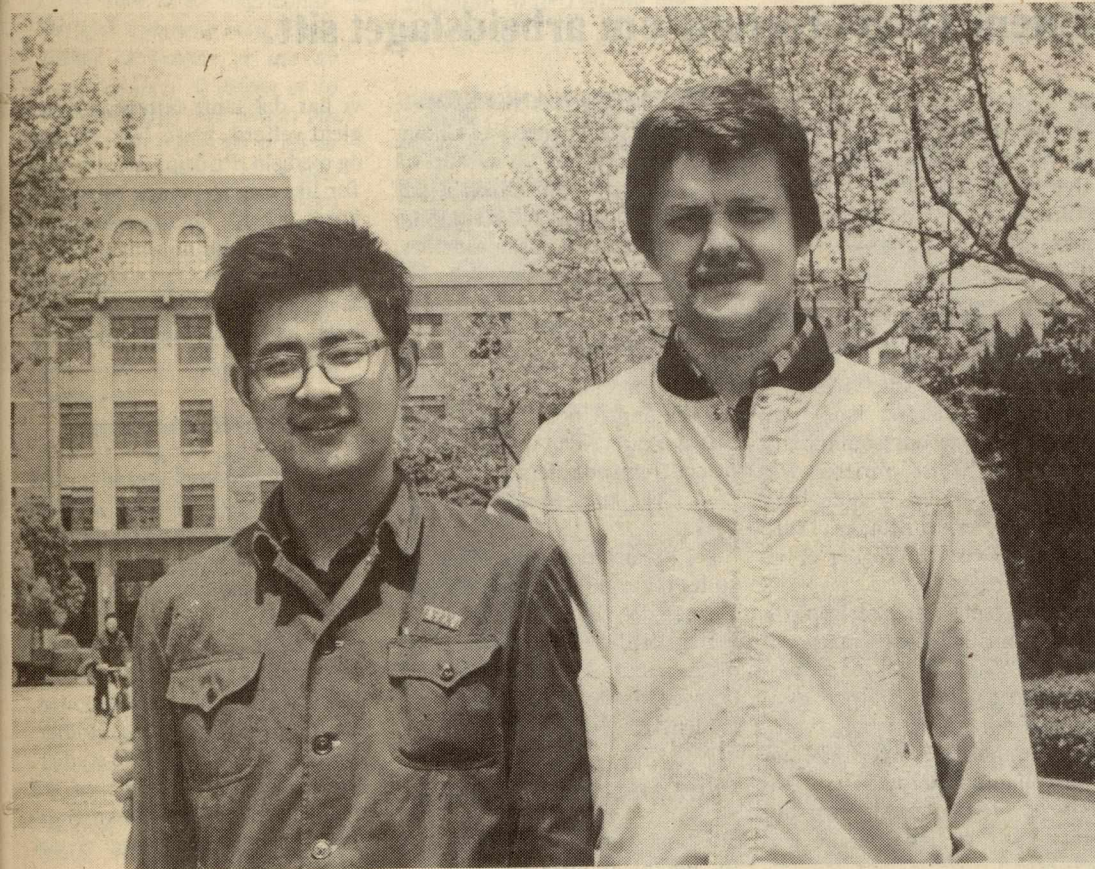
«radikale» fraser, men i virkeligheten ville de gjøre kupp og gjeninnføre kapitalismen i Kina. De snakket pent med venstreinnstilte ord, men linja deres ville ført borgerskapet til makta i Kina. Firerbandens virksomhet har ført til store tap for partiet og for landet vårt.

Nå jobber vi hardt for å kritisere firerbandens linje grundig og oppnå klarhet, vi må rette på feil og rydde opp i det kaoset som firerbanden prøvde å skape. Vi kjemper for å gjeninnføre den gode arbeidsstilen og de gode tradisjonene i partiet. Under ledelse av formann Hua og sentralkomiteen jobber vi hardt for å forandre Kina fra et U-land til en sterk og moderne sosialistisk stat gjennom de fire moderniseringene.

* Lei Feng: En ungaomsnett som stilles opp som ideal for ungdommen i Kina. Han var soldat, og ga sitt liv i tjenesten i 1962. Den 5. mars 1963 skreiv formann Mao en artikkel om å lære av Lei Feng.

** «Den niende stinkende kategori». Firerbanden kalte studentene og de intellektuelle for den 9. stinkende kategori. Fra tidligere fantes det «8 stinkende kategorier», bl.a. storjordeiere, agenter for imperialistene osv. Firerbanden oppfant den «niende» for å stemple de intellektuelle som fiender av revolusjonen. Mao har åpent gått ut mot denne karakteristikken av de intellektuelle.

*** De fire moderniseringene: En del av planen for å forandre Kina til et moderne, sterkt sosialistisk land innen år 2000. Planen blei lansert av den 5. nasjonale folkekongressen i fjor. De fire moderniseringene gjelder industri, jordbruk, hæren og vitenskap og teknikk.

Li Shi-ning sammen med talsmann for NKS Jørn Magdahl, som deltok i delegasjonen fra Norge.

BRA Å LESE OM TENG OG FIRERBANDEN

«The Case of the Gang of four»

Chi Hsin er forfatternavnet til ei gruppe progressive intellektuelle i Hong Kong. Gjennom flere år har gruppa publisert artikler om kine-

sisk og internasjonal politikk. I fjor kom Chi Hsin ut med boka «The case of the gang of four» på engelsk.

Her fins det interessant materiale og analyser både for dem som ikke følger så nøye med i kinesisk politikk — og for dem som leser «Peking Review» e. a. hver uke. Deler av boka har form av spørsmål og svar. Det blir svart på spørsmål som: Utgjorde «de fire» ei venstrefløy? Hvordan kom de seg til ledende stillinger i parti og stat? Hvorfor blei de sittende så lenge om politikken og livsstilen var sånn som det blir hevda nå? Hva mente Mao om firerbanden? osv.

Utfra lesing av vestlig presse stiller mange spørsmål ved om kineserne er i ferd med å avskaffe alle nyvinningene fra kulturrevolusjonen. Boka

forsøker å gi en kortfatta og foreløpig vurdering av kulturrevolusjonen. Hva var de positive resultatene og erfaringene — og hva var de negative bitendensene? Dette er en viktig diskusjon for å forstå bakgrunnen for firerbandens «vekst og fall» og utviklinga i Kina nå.

Våren 1976 blei Teng Hsiao-ping fratatt alle verva sine og kritisert for høyrevind. Ett år seinere blei han rehabilitert og på ny bl.a. valgt til en av viseformennene i partiet.

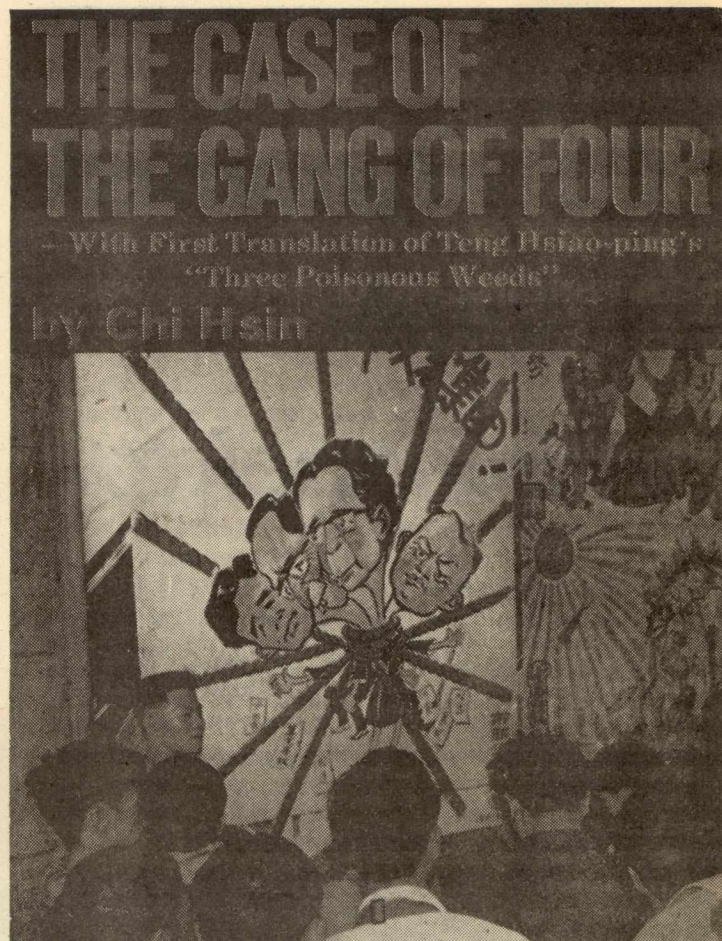
Det var 10 måneder etter styrtinga av firerbanden. «The case of the gang of four» blei skrivi i denne perioden hvor rehabilitering var uvisst — og hvor det var stor

usikkerhet om Tengs politiske rolle — i hvert fall utafor Kina. Den kan derfor ikke kritiseres for «etterplapring» når den vurderer at Teng til tross for enkelte feil, i hovedsak spilte en positiv rolle med modig kritikk av firerbandens revisjonisme.

For dem som vil dømme sjøl offentliggjør boka for første gang Tengs utkast til tre viktige dokumenter — som var firerbandens viktigste skyteskive i deres kampanje mot den såkalte «høyrevinden». Disse tre dokumentene, som var skrivi høsten 1975, var «Om det generelle arbeidet til Partiet og staten», «Utkast til rapport om arbeidet ved vitenskapsakademiet» og

«Noen spørsmål om å øke farta i utviklinga av industrien» — av firerbanden kalt «de tre giftige ugras».

Fra før har det vært kjent at det fantes en viktig feil i dokumentene som firerbanden kunne utnytte til sitt formål — nemlig: «Vi må ta disse tre viktige direktivene som nøkkelledet» (istedenfor å ta klassekampen som nøkkelledet, utvikle produksjonen og skape stor stabilitet). Men han skreiv også: «Studiet av teorien om proletariats diktatur og gjennom dette kamp mot revisjonismen inntar den fremste plassen blant disse tre viktigste direktivene.» (s. 205)

Han leverer en skarp kritikk av linja til firerbanden på en rekke områder — og det var sjølsagt den virkelige årsaken til den revisjonistiske kampanjen deres mot «høyrevind». «Hvis vi neglisjerer studiet av teorien og politikens ledende rolle, vil allting gå gærent,» sa Teng også (s. 221).

«The case of the gang of four — with first translation of Teng Hsiao-pings «Three Poisonous Weeds», 295 s. kr. 23,—.

T. L.

Inga problem med «lånekassa» i Kina

Kinesiske studenter slepp å ottast for kor dei skal få pengar til å leva frå. Før frigjeringa av Kina var det berre folk med rik familie som kunne studera. Dei intellektuelle blei i stor grad rekruttert frå utbytta. For å retta på dette innførte ein stipendsystemet like etter 1949. Det har vore omtrent uendra fram til i dag, bortsett frå at storleiken på stipenda er

Vi snakka med ein engelskstudent i Nanking, og spurte om det var vanskeleg å greia seg på stipendet.

«Sjølvs har eg vanleg stipend. Eg får 18,8 yuan i månaden. Alle studentar bur gratis på universitetet. Her har vi fritidstilbod. Maten betaler vi sjølve. Eg bruker 14 yuan i månaden på faste utgifter, mat, klær og liknande. Då har eg 4,80 yuan att til lom-

mepengar. Eg greier ikkje å bruka så mykje på ein måned. Men det er fint å spara litt viss ein vil reisa nokon stad. Vi reiser for 1/2 pris på toget, så det koster ikkje så mykje. Vi lever nok enklare enn folk elles, men behova er mindre. På studenthusa har vi det vi treng.»

Korleis er ein studiedag for ein vanleg kinesisk student?

auka etter som levestandarden har blitt høgare. Stipenda er delt i tre klassar. Dei fleste får normalt stipend, det gjeld alle som ikkje får pengar heime eller har spesielle økonomiske vanskar. Kan du skaffa ein del pengar sjølv, kan du søka om mindre stipend, og skulle du ha spesielle problem, kan du få meir.

«Han varierer sjølsagt litt frå fag til fag, men det faste opplegget er nokså likt. Alle klasseforelesingar er om morgningen. Frå 7.30 til 11.00 har vi to periodar med undervisning. Det skjer i faste klassar. I vår klasse er vi 17 studentar. Resten av dagen legger vi opp slik vi sjølv vil. Vi kan driva med sjølvstudier, gå på biblioteket eller diskutera i mindre grupper. Vi som tar engelsk treng til dømes å snakka ein del saman.

Lørdag og søndag er det inga undervisning. Då organiserer KKU og studentunionen idrett og kulturaktivitet. Vi har filmframvising, foredrag i populærvitenskap, kulturframsyning og sport. Som oftest er det sportskampar, t.d. basketball, bordtennis eller fotball mellom ulike klassar. Nokon gonger førebud vi kampar mellom ulike fakultet.»

Vesaas' «Fuglane» i kinesisk bibliotek

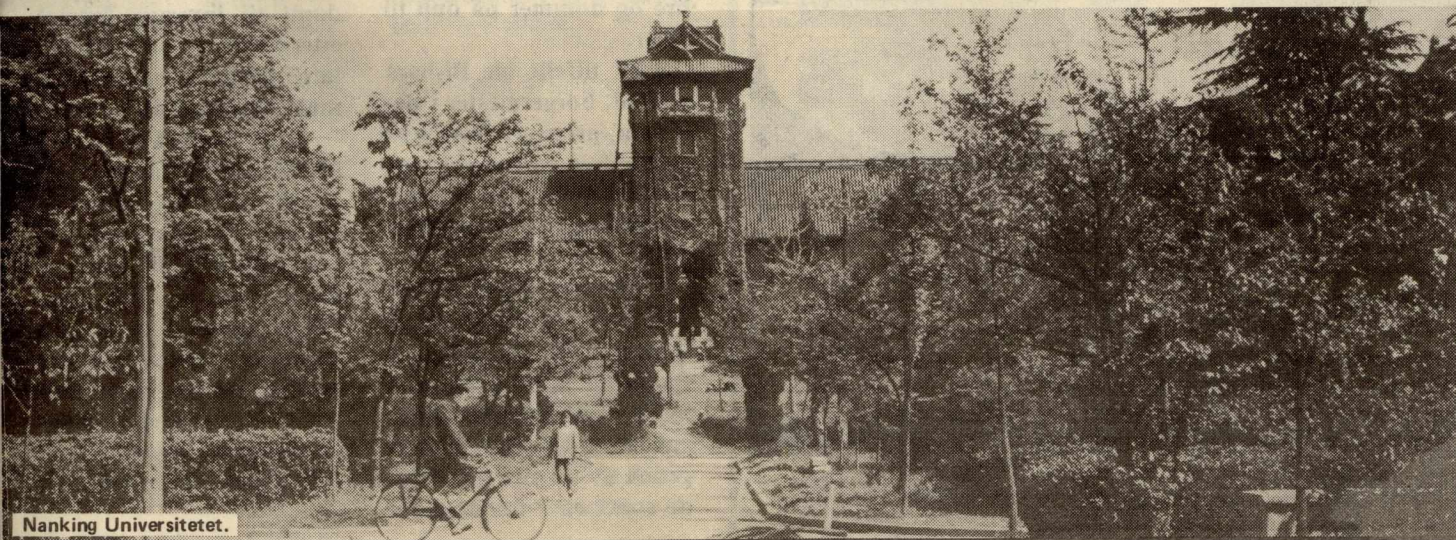
Kineserne mener de kan lære en god del av forfattere med annen ideologi enn dem sjøl. Også eksempler som i hovedsak er negative går det an å lære av — de må brukes nettopp som negative eksempler.

Men er ikke kinesiske biblioteker først og fremst dominert av kommunistisk litteratur? Jo — og verkene til Marx, Engels, Lenin, Stalin og Mao fyller temmelig mange hyllemetre. De har skrivi mye alle sammen. Alt sammen fins på kinesiske bibliotek — og på en rekke språk.

Du har sikkert fått høre at sosialisme er «ensretting» — og at litteraturen er av «samme ulla» alt sammen. Du hadde neppe venta å finne Vesaas' «Fuglane» på kinesisk bibliotek — og langt fra dikt av Obstfelder.

Men det var nettopp det vi fant — på fransk — i biblioteket på Tsinghuan-universitetet.

Etter oppgjøret med firerbanden vil kineserne oversette mye flere bøker av klassikere som Shakespeare, Balzac og Ibsen.

Nanking Universitetet.

Et helseteam til PLO!

POSTGIRO:
2 24 04 06

-En «dynamisk og lojal» sjefsinspektør

I mai mottok Instituttet for Sosiologi i Oslo en søknad om studieplass og veileder fra en Yaacov (Koby) Bahar, israelsk statsborger. Søknaden gjaldt studier i massekommunikasjon og sosial struktur. Det viste seg snart at søkeren ikke var noen vanlig student — men en sjefsinspektør i det israelske politiet.

INGEN «VANLIG» STUDENT

Den israelske staten er grunnlagt på okkupasjon av Palestina, fordrivelse av 2/3 av det palestinske folket og ved at de gjenværende palestinere holdes nede gjennom et diskriminerende lovverk — og et utøvende voldsapparat som det israelske politiet.

En sjefsinspektør i dette politiet er ingen «vanlig» student, men en aktiv og bevisst utøver av okkupasjonsmakta.

«DYNAMISK OG LOJAL»

Av søknaden går det fram at Yaacov Bahar har arbeidet ved det *Israelske Politihovedkvarteret* i tre år som intern informasjonsoffiser og redaktør av den månedlige politiavis. I mars ble han forfremmet til sjefsinspektør. I et anbefalingsbrev fra sjefen for personaladministrasjonen i det israelske politihovedkvarteret, blir Bahar framhevet som en dyktig, dynamisk og lojal politioffiser, som av den grunn nylig er blitt forfremmet.

VELEGNETE STUDIER

Som forberedelse til oppgaven som sjefsinspektør i det israelske okkupasjonspolitiet, har Bahar gjort omfattende og velegnete studier: Blant annet sammenliknende analyser av geriljakrigføring, Kinas historie fra opiumskrigene, og internasjonale forbindelser i Afrika sør for Sahara. Og nå massekommunikasjon og studiet av den sosiale strukturen i Norge ...

Uansett om Bahar «studerer» for å kunne gjøre «jobben» sin enda bedre i okkupasjonspolitiet — eller om studieoppholdet er et dekke for å utføre oppgaver i den israelske etterretningsorganisasjonen Shin Beth, er han uønsket på norske universiteter. Studenter og ansatte på sosiologi og andre institutter har gjort det klart bl.a. gjennom en underskriftskampanje.

KLAGE FRA ISRAEL

Det er tydelig at den israelske regjeringa setter mye inn på å få plassert Bahar ved sosiologisk institutt: En av de ansatte ved instituttet var «frekk» nok til å ringe Bahar i Israel og stille ham en del spørsmål, bl.a. om hans syn på israelske etterretningsagenter mord på Bouchiki i Lillehammer. I stedet for svar fra Bahar, fikk han kort etter en beskjed fra instituttbestyreren om at Riflin, den israelske ambassadøren i Norge, hadde ringt til Utenriksdepartementet og klagd, som hadde ringt til Universitetsdirektøren og klagd, som ringte til instituttbestyreren på sosiologi og klagde ... (!)

REDSSEL I INSTITUTTRÅDET

Instituttstyret på sosiologi, som behandlet søknaden først, avviste den under henvisning til situasjonen i Midt-Østen. Søknaden gikk derimot igjennom i instituttrådet. Redselen for «studieforbud» var det avgjørende her.

Etter vår oppfatning ville det å nekte en ledende representant for det israelske okkupasjonspolitiet være det motsatte av «studieforbud» — nemlig et solidarisk handslag til det undertrykte og kjempende palestinske folket!

ISRAELSK POLITIMANN VIL VIDEREUTDANNE SEG PÅ BLINDERN — IKKE VELKOMMEN!

Okkupantstatens politi i arbeid

— «Fire politimenn gikk bort til mannen min som lå i senga og ikke var i stand til å røre seg på grunn av lammelsen sin. Jeg sa til dem at han var lam. En politimann slo meg i magen med en kølle og ba meg holde kjeft. En annen slo mannen min og ba ham komme seg opp raskt. Jeg begynte å gråte og ba ham vise barmhjertighet, men i stedet angrep de ham med køllene. Så dytta de ham ut av senga og dro ham over gulvet for å få ham ut av huset ... »

INGEN NYE BOLIGER

Det er Remi Keiwan fra landsbyen Majd al-Krum i Vest-Gallilea som forteller denne historien om det israelske politiet i arbeid.

Som tredjerangs borgere i sitt eget land, får ikke palestinere tilatelse til å bygge seg nye boliger når de gamle hyttene er felleferdige. I Majd al-Krum var meste-parten av jorda deres konfiskert av okkupasjonsmakta tidlig på 60-tallet. Ingen plass skulle settes

av til nye boliger for palestinere.

Hussein Awad Keiwan visste ikke at det fantes formelle regler for dette. Han bygde seg et hus i 1972 og bodde der med sin familie til november 1977 ...

OKKUPASJONSPOLITIET I ARBEID

En morgen tok 250 israelske politifolk oppstilling utafor landsbyen, familien Keiwan skulle tvinges til å forlate huset

sitt. Etter at huset var omringet, styrtet 20 politifolk inn til den lamme Hussein, hans kone og sju små unger.

De fikk ti minutter til å evakuere huset, men hadde bare fått pakket med seg noen få ting da tida var ute og politiet angrep.

En bulldozer jevnet huset med jorda på 15 minutter. Hussein Awad Keiwan ble brakt bevisstløs til sjukehuset i Haifa. Det israelske politiet hadde utført en av sine oppgaver som volds-makt i en okkupantstat.

«MINTE OM POGROMENE I TSAR-RUSSLAND»

For å hindre opptøyer blant landsbyens øvrige innbyggere, foretok politiet husundersøkelser. En reporter fra den israelske avisa Haaretz beskrev situasjonen på følgende måte:

«Alle tegn viste at grensevaktene og politiet brøyt seg inn i husene til folk som var ute av landsbyen. Jeg kikket inn i noen av husene ... noe i atmosfæren minte meg om historiene om pogromene i tsar-Russland. Dørlåsene var slått i stykker og vinduene knuste ... Glasstøyer, lamper og TV-apparater var knust, elektriske apparater ødelagt, møblene var penneved og tilmed maten var ødelagt.» (Haaretz, 11/11-77)

En av landsbyens unge menn blei skutt ned og drept da noen ungdommer prøvde å stanse politiet med stein ...

Det israelske politiet i «arbeid».

PALESTINERNE I «ISRAEL»

«Vi er som graset: jo mer dere kutter oss, jo mer vokser vi.»

Pogromen i Majd al-Krum er ett eksempel på undertrykkinga i staten Israel og det israelske politiets «arbeid». Slik terror foregår hver dag. Her er en rapport om arrestasjoner og fengsling fra en tilfeldig valgt måned — mai 1978:

Vest-bredden (okkupert i 1967 og seinere): Over 45 palestinske innbyggere ble arrestert og over 40 bøtelagt eller fengsla, med på-topp opp til 10 000 israelske lire og dommer på opp til 23 år.

I ett tilfelle ble Bishara Daoud, borgermester i Beit Jala, arrestert fordi han forhindret en israelsk soldat fra å angripe en palestinere under en demonstrasjon.

I et annet tilfelle ble den 38-årige aktivisten Ismail Arafat utvist fra okkupert Palestina etter å ha blitt løslatt fra fengselet. Han var lam i det ene beinet på grunn av tortur. Han hadde sonet en 7 års dom for

anklagen om å være knytta til den palestinske revolusjonen. I løpet av det siste året har fem andre palestinere blitt deportert fra okkupert Palestina som resultat av ødelagt helse i sionistenes fengsler.

Området okkupert i 1948: Over 15 palestinske innbyggere, alle studenter, ble tatt i forvaring, mens et antall ble arrestert, anklaget og dømt.

Mahmoud Sararqu ble dømt til livsvarig fengsel etter anklagen om å ha deltatt i militære operasjoner mot israelske mål.

Aliya Ahmad al-Ashiya ble tatt i forvaring etter anklagen om å ha samarbeidet med den palestinske revolusjonen. Hun fødte et barn i fengselet i begynnelsen av april. Hun er blitt nektet all informasjon om barnets tilstand etter fødselen. Hun har fått fengselsdommen forlenga.

(Palestine, no. 11/78)

APPLICATION FOR NORWEGIAN GOVERNMENT SCHOLARSHIP

This application form should be completed in Norwegian, English, French or German. Please type or use block letters.

NAME Family name: BAHAR | GIVEN NAME Underline name: YAACOV (KOBY)

DATE OF BIRTH: 1949, December, 20 | PLACE OF BIRTH: Jerusalem, Israel

STATUS: ☒ male | NATIONALITY: Israeli

ADDRESS Permanent: 15/23 Berl locker st. | Present: The same

Pat, Jerusalem, Israel

DURATION OF STUDIES IN NORWAY: 1978, September - 1979, June

PROPOSED DATE OF ARRIVAL: 1978, August

STUDY PLAN

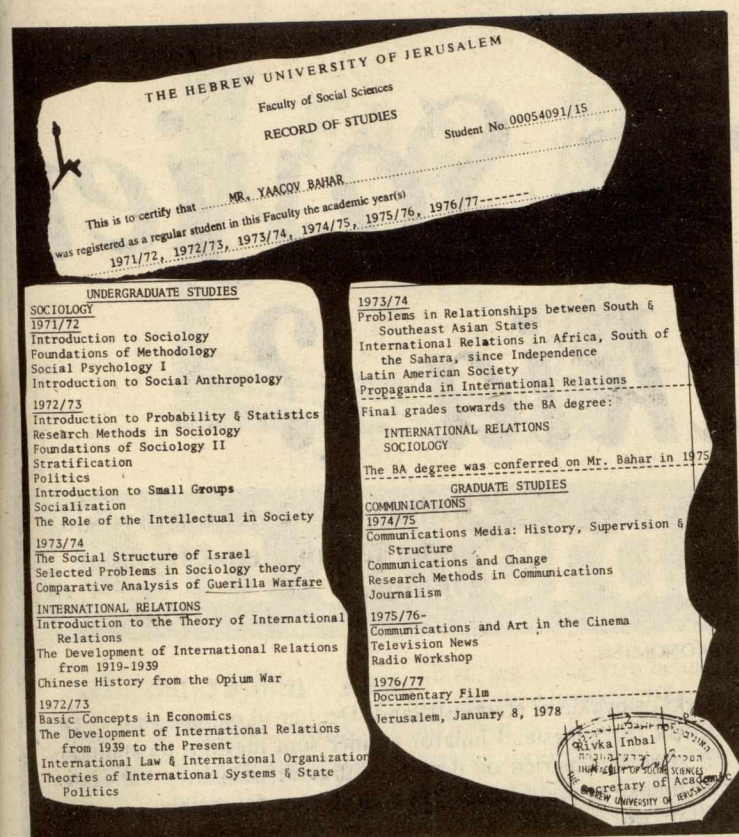
A. State briefly what you propose to study.

B. Give the name of the institution you would like to attend. (See item 12)

A. Social Structure of Norway, History of Norway, Mass Communication (with application to Norway)

B. I would like to attend courses at the Institution of Sociology University of Oslo

Sjefsinspektørens søknad om studieplass på sosiologisk institutt.

En oversikt over Bahars forberedelser til sitt yrke som ledende politimann i en okkupert stat. Legg merke til at lista både inneholder studier av «gerilja-krigføring», kinesisk og afrikansk historie og internasjonale forbindelser. Faksimilen er henta fra Bahars søknad.

BIR ZEIT— palestinske studenter i «Israel»

Mens en sjefsinspektør i det israelske okkupasjonspolitiet får studieplass og veileder i Norge — utsettes palestinske studenter for skarp undertrykking i staten Israel — vel og merke hvis de først klarer å få plass ved universitet eller høyskole.

Den palestinske nasjonale høyskolen, *Bir Zeit Universitetet* på den okkuperte vest-bredden av Jordan-elva, er ett eksempel på hvilke forhold palestinske studenter og lærere arbeider under.

I juni fratok de israelske myndighetene 8 utenlandske professorer retten til å fortsette å undervise på Bir Zeit Universitetet. I tillegg har 8 palestinske lærere fått beskjed om at de ikke vil få adgang til å reise fra de delene av Palestina som ble okkupert i 1948 til Vest-Bredden for å undervise ved Bir Zeit.

Nylig ble en annen professor ved universitetet, Taysir Aruri, satt fri fra sionistfengselet etter 44 måneders «forvaring» uten noen anklage.

«HELLER VEDHUGGERE ...»

Denne siste aksjonen er den foreløpige sluttstreken i sionismaktas forsøk på å hindre palestinere fra å få en skikkelig utdanning. I 1961 formulerte den israelske regjeringens rådgiver i arabiske saker, Uri Lubrani, målet for denne typen aksjoner slik: «Det var kanskje bedre om vi ikke hadde noen arabiske studenter

Forts. fra s. 14

slovakias uran og anvender det til militære formål. Tsjekkoslovakia får sjøl lov til å beholde 2 prosent til forskningsformål.)¹²³

Tsjekkoslovakia begynte også å ta kontakt med Østerrike og Vest-Tyskland om kreditt. Det internasjonale valutafondet og Den internasjonale utviklingsbanken var også inne i bildet. Dubcek og Cernik gikk ut og sa at samarbeidet innafor COMECON måtte skje til gjensidig økonomisk fordel. De gikk videre inn for at COMECON skulle være et reint økonomisk samarbeidsorgan, noe som sto i motstrid til Sovjets «integrasjons»-planer som sjølsagt også ville få virkning for landas politiske status.

Det var på det økonomiske området at motsigelsene mellom Tsjekkoslovakia og Sovjet skulle bli skarpest sommeren 1968. Hovedtalsmannen for en mer uavhengig utenriksøkonomi og en mer liberal markedsøkonomi hjemme var Ota Sik. Dubcek plasserte ham som vise-statsminister under Cernik. Få personer skulle bli så utsatt for sovjetisk kritikk som Ota Sik. 20 september skreiv det sovjetiske regjeringsorganet Izvestija om Sik: «Som bekjent er Sik en av de mest frastøtende elementer blant de høyrrerevisjonistiske kreftene som gikk sammen med kontrarevolusjonen. Ved ei rekke anledninger forkasta han skamløst den sosialistiske utviklinga i Tsjekkoslovakia og propaganderte for sin såkalte nye økonomiske modell. Men det betydde ikke noe annet enn at landet skulle gå tilbake til kapitalismen og komme i avhengighet av de

imperialistiske landa.» De hevda videre at han fordreide prinsippene for de økonomiske forholda mellom sosialistiske land og trakk i tvil eksistensen av et sosialistisk verdensmarked. «Han kom også med uttalelser som i grunnen benekta nødvendigheten av utenrikshandelsmonopolet.»

Hele sommeren 1968 trua Moskva gang på gang med å stoppe leveringer av viktige produkter dersom ikke Dubcek la om den økonomiske kursen. Disse samtalene kom aldri til uttrykk i de store offisielle erklæringene. Bresjnev var ikke interessert i å blottstille overfor hele verden at han dreiv med økonomisk utpressing. En virkelig bekreftelse på betydninga av det økonomiske spørsmålet kom fram rett etter okkupasjonen da de økonomiske forbindelsene blei tatt opp i Moskva-avtalen som Dubcek blei tvunget til å underskrive den 26. august. Her het det bl.a. at det skulle gjøres tiltak for å øke den sovjetisk-tsjekkoslovakiske samhandelen (punkt 8 i avtalen). Like etter blei det også annonsert at Sovjet skulle øke leveringa av olje og råmaterialer og at Tsjekkoslovakia skulle øke det finansielle bidraget til utvinninga av råmaterialene. Alle kredittforhold med vestlige land skulle sies opp.

Seinere, etter at Husak var innsatt som partisjef og aksjonsprogrammet avblåst en gang for alle, så blei også det statlige utenrikshandelsmonopolet gjeninnført. Den offisielle begrunnelsen var at det skulle lette den tsjekkoslovakiske økonomiens videre integrering i COMECON.

MOT 10 ÅRS OKKUPASJON

Sovjet ut av Tsjekko- slovakia

Hvorfor okkuperte Sovjet Tsjekkoslovakia ?

Var det «stalinistisk maktbrunst»?

Utdrag fra «Tsjekkoslovakia under jernhælen», forlaget Oktober

ØKONOMIEN

Tsjekkoslovakia er et industriland. Det har til og med vært et europeisk foregangsland innafor greiner som maskin- og stålindustri. Gruveindustrien og den metallurgiske industrien har røtter helt tilbake til middelalderen. Og tvert imot det regimet i dag sjøl påstår, så er landet rikt på naturlige ressurser (kol, jern, uran, osv.). Særlig rask industriell utvikling fant sted etter den 2. verdenskrigen, i den perioden proletariatet hadde makta under folke-demokratiet.

Men sjøl om Tsjekkoslovakia (sammen med Øst-Tyskland) har den høyeste levestandarden i Øst-Europa, så er den likevel svært lav. Økonomien befinner seg i en kronisk krisetilstand. At dette landet, mer enn 30 år etter krigen, har en så elendig økonomi (også målt i forhold til den kriseramma vestlige kapitalismen) skyldes først og fremst blodsugerne i Kreml. Den tsjekkoslovakiske arbeiderklassen blir ikke bare utbytta av sitt eget byråkratiske borgerskap. Hele landet blir i sin tur utbytta av Sovjet. Og her er vi framme ved det økonomiske grunnlaget for Sovjets aggressive utenrikspolitikk: Sovjets imperialistiske karakter.

Hovedinstrumentet for Sovjets utplyndring av de øst-europeiske landa er COMECON («Rådet for gjensidig økonomisk hjelp»). Gjennom denne organisasjonen forsøker Sovjet å slavebinde medlemslanda, særlig gjennom tiltak som Sovjet-revisjonistene kaller «internasjonal arbeidsdeling» og «økonomisk integrasjon». Dette betyr kort og godt at de enkelte medlemslanda blir nekta å utvikle en sjølstendig økonomi etter prinsippet om sjølbergning og full utnyttning av landets egne ressurser. De blir i stedet diktet av Sovjet hva de skal produsere og hva de skal la være å produsere — i samsvar med det som passer best for Sovjets økonomi.

For Tsjekkoslovakia betydde dette at ei rekke industrianlegg blei stående halvferdige eller ubrukte opp gjennom 60-åra, ganske enkelt fordi den sovjetiske ledelsen i COMECON bestemte at de og de varene ikke skulle produseres. I Slovakia i 1969 var verdien av slike halvferdige og ubrukte anlegg steget til ca. 50 milliarder norske kroner,¹²⁰ og det tilsvarer omtrent Slovakias årlige nasjonalprodukt. (Det sier seg sjøl at dette er ei enorm sløsing med verdier. Men det viser også noe annet. For sammen med den store mengden med usolgte varer som fins på lager, utgjør disse verdiene en gigantisk overproduksjon, et fenomen vi skal gå nærmere inn på seinere.)

Men enda verre er det at Tsjekkoslovakia, som et ledd innafor den «sosialistiske arbeidsdeling» har blitt tvunget til å legge ned utvinninga av ei rekke livsviktige råstoffer, først og fremst olje, men gradvis også kol. Formålet har vært å gjøre Tsjekkoslovakia helt avhengig av sovjetisk olje. Men samtidig utnytter Sovjet dette oljemonopolet som pressmiddel på Tsjekkoslovakia: For et høy-industrialisert land er olje uunnværlig. Men Sovjet stiller som betingelser for levering at Tsjekkoslovakia sjøl skal finansiere oljeutvinninga i Sovjet! I 1966 måtte Tsjekkoslovakia gå med på en avtale om å yte Sovjet et lån på ca. 4 milliarder norske kroner til utvinning av olje i Sovjet.¹²¹ Og hvordan skulle tilbakebetalinga skje? I form av framtidige oljeleveringer, og til overpriser som Sovjet sjøl fastsetter. I 1967 solgte Sovjet olje til Tsjekkoslovakia til priser som lå over den de solgte for til vestlige kapitalistiske land, som f.eks. Italia. I perioden 1961—71 betalte Tsjekkoslovakia til sammen ca. 10 milliarder norske kroner mer for sovjetisk olje, jernmalm, steinkol, skrapjern og bomull enn Vest-Tyskland måtte gjøre for de samme produktene.¹²² Samtidig presser Sovjet på for å kanalisere en stadig større del av den tsjekkoslovakiske utenrikshandelen til seg sjøl. (I 1965 gikk 37,5 prosent av Tsjekkoslovakias utenrikshandel til Sovjet.)

Det tsjekkoslovakiske revisjonistiske borgerskapet visste sjøl bare så altfor godt hvor skoen trykka. De hadde sjøl interesse av en sunn økonomi og var misfornøyd med Sovjets imperialistiske handelspolitikk. Dubcek motsatte seg en videre integrasjon i COMECON og gikk inn for økt handel med Vesten. Derfor avskaffa aksjonsprogrammet det statlige utenrikshandelsmonopolet og ga de enkelte bedriftene frihet til å handle på det utenlandske markedet.

En artikkel i tidsskriftet Nova Mysl i juli 1968 angrep Sovjet for de høye prisene på råvarene. Den gikk inn for å øke handelen med vestlige land og redusere handelen med COMECON. Den foreslo også at Tsjekkoslovakia skulle selge uran til vestlige land hvor det fikk høyere priser enn i Sovjet. (Sovjet tar 98 prosent av Tsjekko-

Forts. til s. 13

SOVJET FORBEREDER KRIG

I august 1968 var situasjonen den at Sovjet ikke hadde faste styrker stasjonert i Tsjekkoslovakia (Sovjet hadde tropper i Øst-Tyskland, Polen, Ungarn og Bulgaria. Men ikke i Romania, og ikke i Tsjekkoslovakia). Hvorfor er det viktig for Sovjet å ha militære baser i Tsjekkoslovakia?

I den europeiske krigshistoria har Tsjekkoslovakia alltid spilt ei strategisk nøkkelrolle. Allerede Bismarck pekte på at geografisk var Böhmen å betrakte som ei naturlig festning midt i hjertet av Europa. Han karakteriserte landet som ei festning skapt av Gud Vårherre, og at den som ville beherske Europa måtte også ha kontroll over Böhmen. Omgitt av fjell og daler har Böhmen — sjøl etter århundrer med undertrykking — alltid kunnet hevde sin geografiske integritet.

For Sovjet spiller Tsjekkoslovakia ei rolle både som en framskutt posisjon mot vest og som et forbindelsesledd mellom Warszawa-paktas nordlige flanke, Øst-Tyskland og Polen, og

dens sørlige flanke, Ungarn, Bulgaria og Romania. Dersom dette forbindelsesleddet skulle falle ut, ville det isolere Warszawa-paktas sørlige flanke og gjøre samordna aksjoner vanskeligere. (Det er ikke tvil om at Romanias forholdsvis uavhengige stilling innafor Warszawa-pakta gjør det langt vanskeligere å sette bulgarske tropper inn i felles aksjoner mot vest, fordi disse i så fall måtte føres over rumensk territorium. Under angrepet på Tsjekkoslovakia i 1968 deltok Bulgaria med ganske små styrker.)

Videre er Tsjekkoslovakia, sammen med Øst-Tyskland, det høyest industrialiserte landet i Øst-Europa og med et av de tettste kommunikasjonsnett i Europa. Den tsjekkoslovakiske industrien er stor-produsent av ei rekke viktige våpenarter og av rullende materiell til Warszawa-pakta.

Nå var Tsjekkoslovakia i 1968 det paktlandet som hadde den høyeste prosentdelen av befolkninga under våpen.¹¹⁸ Utstyret var moderne og troppene blei rekna som effektive. Men for Sovjet var ikke de tsjekkoslovakiske styrkene pålitelige nok i en så strategisk viktig posisjon. Særlig når det utover sommeren kom stadig sterkere røster fra ledende tsjekkoslovakiske militære om større uavhengighet fra Warszawa-pakta. På møtet i Cierna i slutten av juli 1968 gikk Bresjnev inn for at russiske tropper skulle stasjoneres ved landets vestgrense. Dette var nok ikke bare ment som et press på Dubcek for å legge om den innenrikspolitiske kursen, men også for å konsolidere og styrke Sovjets militære stilling i Europa.

Da så Dubcek ikke gikk med på en avtale med faste sovjetiske styrker i Tsjekkoslovakia, var dette enda en grunn for Sovjet til å okkupere landet.

«INTEGRASJON»

Etter at det først var mye snakk om at okkupasjontroppene skulle trekke seg raskt ut av Tsjekkoslovakia, fikk Sovjet i oktober 1968 pressa gjennom en avtale om at de sovjetiske troppene skulle fortsette å stå i landet på ubestemt tid. Okkupasjonen var gjort permanent.

Når en ser på den militærstrategiske målsettinga som Sovjet hadde med okkupasjonen, nemlig å styrke den militære stillinga i Europa, så er det åpenbart at Bresjnev aldri et sekund hadde tenkt å trekke troppene tilbake. Sovjet har holdt de andre paktlanda okkupert i ei årrekke. Det har aldri vært på tale å trekke disse styrkene tilbake, men tvert imot å bygge dem ut. I dag står det over 30 sovjetiske divisjoner (mer enn 500 000 mann) i Øst-Europa, og antallet stiger stadig.

Men Sovjet har også et videre siktemål med å holde disse landa permanent okkupert. Det er å innlemme dem gradvis i et «Stor-Sovjet», dvs. å frata disse landa det siste snugg av statlig sjølstendighet. Det er denne ideen som har vært lansert med mye brask og bram under uttrykket «sosialistisk integrasjon». I desember 1972 sa Bresjnev at det samme «prinsippet» som forente republikkene innafor Sovjet også kunne tillempes på «alle sosialistiske land» innafor COMECON. Det betyr ikke annet enn å frata disse landa sin politiske, militære og økonomiske uavhengighet og gjøre dem til Sovjet-republikker.¹¹⁹

I forrige nr. av «Hva må gjøres» brakte vi et innlegg som tok opp det teoretiske grunnlaget for atferdsterapien, slik den er utvikla av den amerikanske psykologen B. F. Skinner. Innlegget hevdet at Skinners teorier står i motsetning til marxismen, at den er et angrep på den dialektiske materialismen. Innlegget konkluderte slik: «En psykologisk teori som benekter betydninga av at folk erkjenner sin situasjon, vil være et utmerket redskap for å undertrykke dem.»

Vi trykker her et innlegg som ikke er skrevet som noe svar til innlegget i forrige nummer, men som allikevel uttrykker et annet syn. Dette innlegget hevder

at atferdsterapien ikke allment kan sies å være hverken progressiv eller reaksjonær, men at den ofte blir reaksjonær fordi den foregår i et kapitalistisk samfunn.

For å utvikle en debatt om atferdsterapien i avisa, vil vi reise følgende spørsmål: Kan en isolere atferdsterapien til et spørsmål om teknikk som trass i dens teoretiske innhold allikevel kan fungere bra og bør brukes?

— Sosialscolelever, psykologistudenter og andre: Skriv inn!

red.

Om atferdsterapi

Atferdsterapien kan ikke allment sies å være hverken progressiv eller reaksjonær. Spørsmålet om progressivitet eller reaksjon må avgjøres konkret i hvert enkelt tilfelle.

vikler seg under ytre betingelser lar seg ikke benekte. Når årsaka til atferd er individets indre motsigelser, så er det klart en kan påvirke atferd gjennom endringer i de ytre betingelsene. Ifølge den dialektiske materialismen kan ytre årsaker bare føre til endringer i kvantitet.

KVANTITATIVE ENDRINGER

Det må bety at når vi forandrer de ytre betingelsene som et

menneske lever under, så kan vi forandre atferden kvantitativt. Da kan det også være mulig å endre frekvensen eller hyppigheten av en gitt type atferd, gjennom endringer i de ytre betingelsene.

Det må da bety at det skjer endringer i styrkeforholdet mellom sidene i en eller flere av individets indre motsigelser. Samtidig sier den dialektiske materialismen at kvantitative endringer kan gi opphav til oppløsning av enheten

i en motsigelse og føre til kvalitative sprang.

Det må bety at en ved endringer av ytre betingelser kan bevirke endringer i de indre motsigelsene i individet. Det betyr endringer ikke bare i styrkeforholdet mellom sidene i de indre motsigelsene, men kvalitative endringer.

SKINNER

Den mest uthengte av teoretikerne bak atferdsterapien, B. F. Skinner, har paradoksalt nok sjøl pekt på at det som her er kalt ytre betingelser ikke er årsaka til atferd.

På side 156—157 i boka «Science and Human Behavior» heter det: «At any given time in its life, an individual displays certain behavior in certain states of probability. This is the background against which we study

selected operants and explore the effects of independent variables. These variables are seldom relevant in accounting for the existence of the behavior chosen for study; they merely affect its probability. Its existence is taken for granted.»

Dette er ikke ment som noe forsvar av den reaksjonære Skinner, men som en påminnelse til dem som ensidig ser ytre årsaker til atferd. Skinner sier nemlig også på s. 157: «Behavior is as much a part of the organism as are its anatomical features.» Da er det ikke lange spranget over til å se indre årsaker til atferd.

ENDRING AV

YTRE BETINGELSER

Det er bevislig slik at den eneste måten vi kan påvirke de indre

motsigelsene i individene på er gjennom ytre påvirkning, enten dette foregår gjennom samtaler eller gjennom kontroll av andre sider ved individets omgivelser.

Det er bare innafor området sosiale prosesser hvor vi sjøl inngår som en del av det som kommer i direkte kontakt med de indre motsigelsene i en ting, fordi vi sjøl er en del av tingen.

Atferdsterapi er ikke reaksjonær fordi den dreier seg om å endre atferd gjennom å endre klientens ytre betingelser. Den blir ofte reaksjonær fordi den foregår i et kapitalistisk samfunn, og fordi teorien bak den ikke ennå er forbundet med den historiske og dialektiske materialismen, marxismen-leninismen.

— tr —

Atferdsterapien innsnevrer analysen og fører til feil behandlingsopplegg

Artikkelen til — tr — om atferdsterapi reiser en rekke viktige spørsmål som må avklares når vi skal ta stilling til om atferdsterapien er et brukbart redskap for progressive sosialarbeidere. Sjøl er jeg uenig i de konklusjonene tr trekker, fordi jeg mener at hans/hennes vurdering bygger på misforståelser av både dialektisk materialisme og atferdsteorien. Jeg skal forsøke å begrunne dette.

INDRE MOTSIGELSER PRIMÆRE

Hovedprinsippet i dialektisk materialisme er at «ytte faktorer virker gjennom indre motsigelser». Dette er et allment prinsipp som gjelder like mye for fysikken som for psykologien. For psykologien vil ytre faktorer allment være de livsbetingelsene vi lever under, mens indre motsigelser er fysiologiske og mentale prosesser (tenkning, følelser, persepsjon, fysikk osv.) samt forholdet mellom disse. Dialektisk materialisme vil derfor hevde at ytre påvirkning (f.eks. underernæring) virker inn på indre motsigelser (f.eks. persepsjon) slik at personens handlinger er bestemt av forholdet mellom disse.

Når det gjelder menneskets bevissthet, har Marx beskrevet hvordan den oppstår: «Det er ikke menneskets bevissthet som bestemmer dets tilværelse, men dets tilværelse som bestemmer dets bevissthet». Ut fra dette kan en kanskje tro at enheten mellom dialektisk materialisme og Skinner er stor, ettersom også Skinner hevder at det er ytre faktorer som bestemmer våre handlinger. Å trekke en slik konklusjon ville være å kutte ut den ene sida i motsigelsen mellom ytre faktorer og indre motsigelser. I motsetning til Skinner hevder den dialektiske materialismen at de in-

dre motsigelsene er primære i enhver tings utvikling. Hvis de ytre faktorene alene var avgjørende for menneskets bevissthet, måtte det jo bety at f.eks. en 5-åring og en 25-åring i prinsippet kunne ha lik bevissthet. Det skulle være unødvendig å påpeke at dette ikke er tilfelle. Ut fra den dialektiske materialismen kan vi si at de indre motsigelsene er det grunnlaget de ytre faktorene virker gjennom.

SKINNER SER BORT FRA INDRE MOTSIGELSER

Skinner derimot hevder at det er unødvendig å ta hensyn til de indre motsigelsene i mennesket for å kunne forandre dets atferd. Når tr siterer Skinner «Behavior is as much a part of the organism as are its anatomical features» betyr dette bare at atferd er en del av organismen slik f.eks. pulsslag og maveromling er det. Det er jo ikke noen særlig dyp-sindig betraktning. Det andre Skinner-sitatet tr bruker viser at Skinner kun er opptatt av når og hvordan atferden oppstår. Han er ute av stand til å forklare hvorfor atferd oppstår. For progressive og folk flest er det dette spørsmålet som er interessant. For oss er det ikke nok å vite når og hvor «Kari gråter» og «Guro slåss med purken» for deretter å få Kari til å slutte med «gråte-

atferden» og Guro til å slutte med «slåss-atferden». For oss er det nødvendig å ta stilling til hvorfor denne atferden oppstår. Vi må også ta stilling til om atferden tjener klientens interesser.

TJENER IKKE KLIENTENES INTERESSER

Jeg skal ta et eksempel på hvordan jeg mener atferdsterapien innsnevrer analysen og fører til feil behandlingsopplegg.

Vi tenker oss en situasjon der vi blir tilkalt til en familie fordi sønnen som er 7 år tisser på seg om natta. Sosialarbeideren som blir tilkalt finner raskt ut at familien tilhører en religiøs sekt som stiller svært store moralske krav til sønnen sin. Videre får han ikke lov til å leke med de andre ungene i gata fordi de leker syndige leker, banner osv. Jeg mener at det atferdsterapeuter her vil gjøre ut fra sine teorier, er å se på guttens sengevæting som uønsket atferd, og lage et opplegg for å fjerne denne. Dette kan f.eks. gjøres ved å installere et elektrisk varslingsystem som vekker gutten med en slags vekkerklokke så fort han tisse i senga. Etter noen netter med dette varslingsystemet vil han sannsynligvis ha oppnådd så stor grad av blærekontroll at han våkner når han merker at han skal tisse.

Spørsmålet er nå: har sosialarbeideren løst sin oppgave? Jeg mener nei. Jeg mener at guttens sengevæting er et resultat av at foreldrene undertrykker han, og at sosialarbeideren må ta kamp med foreldrene for å få dem til å la sønnen leve et liv ut fra sine egne premisser. Det vil føre for langt å gå mer inn på hvordan denne kampen skal føres. Mitt poeng skulle allikevel komme fram: Behandlingsteknikker kan ikke løsrives fra den behand-

lingssammenhengen og ideologien de brukes innafor. For progressive sosialarbeidere er ikke hovedspørsmålet om den teknikken de bruker er henta fra atferdsterapi eller psykoanalyse. I dag mener jeg at psykologien brukes til å tilpasse folk til det kapitalistiske samfunnet. Vår oppgave må være å gjøre folk i stand til å slåss mot de forholda som har gjort at de blir definert som psykisk syke eller at de har uønska atferd.

DISKUSJONEN MER KONKRET

Til slutt: For at den videre diskusjon om den konkrete situasjonen bli fruktbar, mener jeg at diskusjonen i sterkere grad bør dreie seg om den konkrete situasjonen sosialarbeidere befinner seg i. Hvis det er sånn at vi mener folk flest, og dermed våre klienter, er undertrykt, må vi få i gang en diskusjon om hvordan vi som sosialarbeidere kan bidra til at de

tar kampen opp mot denne undertrykkinga. Jeg vil derfor oppfordre Hva må gjøres til å skrive om disse problemene, og sosialarbeidere, studenter og elever til å skrive inn om egne opplevelser og erfaringer om hvordan behandlingstiltak har blitt brukt mot, eventuelt for, klientens interesser. Debatten om atferdsterapi er en nødvendig, men særegen diskusjon innafor denne helheten.

Ole

Vi må ikke bare spørre når og hvor atferd oppstår — men forklare hvorfor. (Foto: Tor M. Skillestad)

—DNS undervurdert som sosialt og kulturelt tilbud til studentene

Fredag første september starter DNS opp semesteret med stor åpningsfest i Chateau Neuf. Nytt fra dette semesteret av er at debattmøtene er flytta til fredager. I tillegg til fredagsmøtene har det nyvalgte Rød Frontstyre lagt opp til onsdagskro i kjeller'n der det vil være konserter, jazz og teater.

— DNS har vært undervurdert som et sosialt og kulturelt tilbud til studentene, sier formannen i Rød Fronten Geir Ulvestad til «Hva må gjøres». Vi håper at onsdagskroa kan bli et sted der folk kan slappe av, treffe kjente, danse og høre bra musikk, et sted som kan tilby noe av det som gamle Kroa i Storgata gjorde før DNS blei flytta til Chateau Neuf.

— Chateau Neuf skal være studentenes hus, men DNS får ingen penger fra drifta av huset. Det gir oss et dårlig økonomisk grunnlag for å skape et variert tilbud, men vi trur allikevel at fredagsprogrammet for høstsemesteret og onsdagskroa vil være av interesse for mange.

— På siste generalforsamling fikk Rød Front 130 stemmer og ingen andre politiske grupper stilte opp, er ikke studenter interessert i politikk lenger?

— DNS' styrke er at det har vært et forum for politisk og ideologisk kamp. Men de to siste semestrene har vi ikke hatt noen motkandidater til valget, dette svekker debatten på møtene våre og de trekker heller ikke så mye folk.

— Men hvorfor har dere ikke motkandidater?

— Fordi de ikke har fått gjen-

nomslag for sin politikk. Ei gruppe som KUL stilte f.eks. tre semestre på rad og fikk 100, 80 og 60 stemmer. SV har heller ikke fått støtte på sin politikk, men derimot avslørt seg grovt i f.eks. debatten om streikestøttearbeid med Bjørgulf Froyn.

De prøvde å løse dette ved boikott av DNS fra høsten 1976, ved å rette boikotten inn på DNS' styrke, ved å torpedere den politiske debatten i studentersamfunnet. Dette var til en viss grad vellykka.

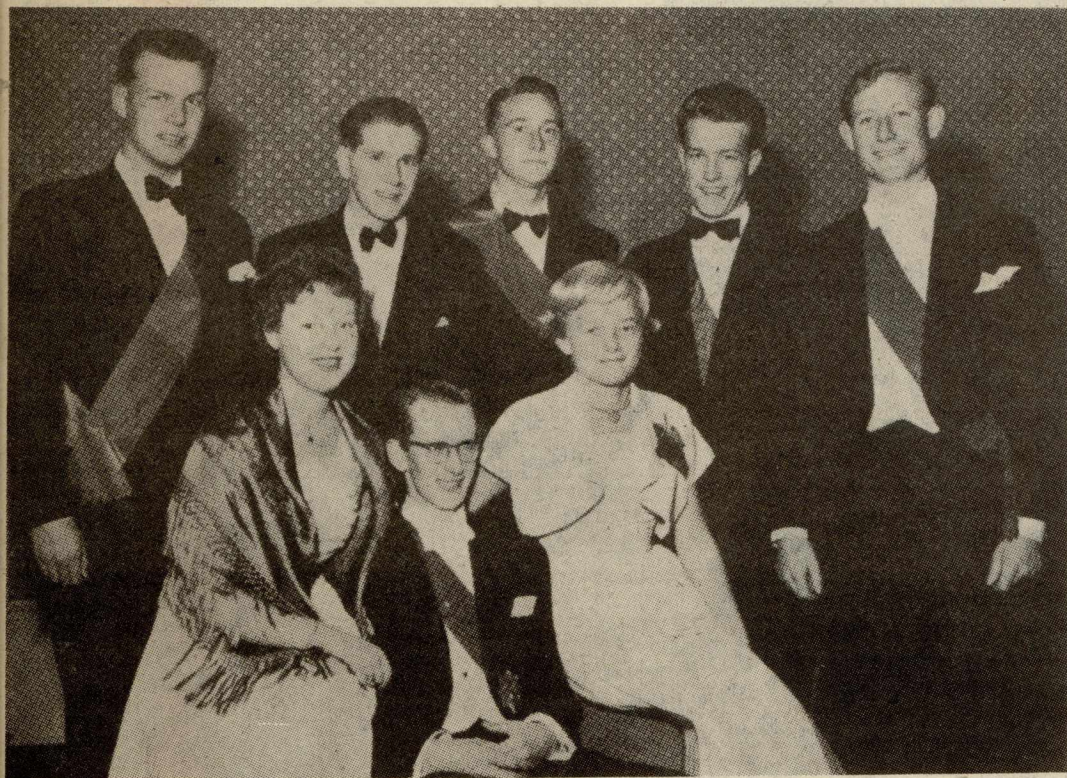
Det skal heller ikke underslås at det er feil i DNS. Debattene har i første rekke ikke tatt sikte på å klargjøre politiske motsigelser, men hatt mye preg av «sitatmakeri». Denne debattformen har bidratt til å svekke møtene i DNS.

STOR ÅPNINGSFEST 1. SEPTEMBER

RØD FRONT - styret med et allsidig møteprogram som burde fylle salen i Chateau Neuf fredagskveldene kommende semester.

—Bra å få reaksjonen ut på flat mark

Fra reaksjonens glansdager i Det Norske Studentersamfunn. Styret høsten 1953 hadde Jan P. Syse som formann, her i midten foran. Nå er han formann i Oslo Høyre og aktiv bak-mann for å gjenerobre DKSF-ledelse i DNS.

— Ser dere fram til å ha DKSF som hovedmotkandidat dette semesteret?

— Vi synes det er bra å få reaksjonen ut på flat mark! Det er mulig DKSF har styrka seg siden sist de stilte til valg, og det er bra at vi får en anledning til å slå frangangen tilbake. Jeg trur det er mye motstand i DKSF på å stille, men at krefter i Oslo Høyre ønsker DKSF ved roret i DNS.

— Hva er den viktigste kamp-saken til DKSF nå?

— De har utmerka seg ved ikke å komme med noe politisk program! Det eneste de har prestert er en løpeseddel der de stempler oss som nasjonalsjåvinister. Et argument de har lånt fra KUL og SV.

DKSF har alltid støtta USA-imperialismen. Den siste generalforsamlinga deres har et vedtak som støtter tyngre amerikansk materiell på norsk jord. Samtidig med at vi har fått avsløringer om USA og kupp-planer i Norge i 50-åra, roper DKSF på en styrking av USA-imperialismen i Norge.

Vi er imot enhver imperialist på norsk jord, å kalle det nasjonalsjåvinisme sier mer om DKSF enn oss når vi ser hva deres politikk overfor USA-imperialismen er.

Møteprogram med stor spennvidde

— Hva slags debattmøter har Rød Front lagt opp til i høst?

— Vi starter fredag 8. september med et møte om Blindheimsaka og listesaka, der vi håper å få til et panel med Blindheim sjøl, Sam O. Kjenne, Finn Sjøe og Knut Johansen. Om vi får Jens Chr. Hauge & co. til å komme og forsvare seg, veit vi ikke ennå.

Møteprogrammet er stort sett klart, men vi har ennå ikke klart innledere til alle møtene. Vi håper på å få Tron Øgrim og Erik Solheim til å

innlede om Tre verdener-teorien, ellers blir det møte om prostitusjon, politivold og et møte om Statens helse- og sosialpolitikk med utgangspunkt i konfliktene på Forvernssentret og Solliakollektivet. Ellers har vi planer for fredagsmøter om yrkesforbud, krise og aktuelle natur- og miljøvernsaker.

Alt i alt et variert møteprogram som burde fylle salen i Chateau Neuf fredagskveldene høsten igjennom fram mot en ny Rød Front-seier og et DNS fortsatt i folkets tjeneste!